

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

วีดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตต์กัว

Digital Video Disc for Public Relations of Koiruttukwa Pandinthong Community

โดย
 นายคณาพจน์ วิชัยศิริพันธ์
 นายฉนศักดิ์ วิวัฒนวนานิช

T096074

รฟ.
 ๑๑๒๘๐
 ๑๕๕๖

เลขหมู่... ๒550
 เลขทะเบียน... ๑96074
 วันเดือนปี... - 2 JUN 2009

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนการเกษตร)

พ.ศ.2550

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

b...b...118.58925.
 i.....

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาเทคนิคเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

วีดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตต์กัว

Digital Video Disc for Pubic Relations of Koiruttukwa Pandinthong Community

โดย

นายคณาพจน์ วิชัยศิริพันธ์

นายธศศักดิ์ วิวัฒน์วานิช

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ.(พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 17 เดือน พ.ค. พ.ศ. 2550

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

.....
(อาจารย์ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมารัตน์)

กรรมการปัญหาพิเศษ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ ลิ้มงูร)

หัวหน้าภาควิชา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชумаภรณ์ ชันด์ศรี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : วิถีทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักกวา
โดย : นายคณาพจน์ วิชัยศิริพันธ์
: นายธนศักดิ์ วิวัฒน์วานิช
ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร
ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :
(อาจารย์ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมมาธิวัฒน์)
17 / ๑พ.ค / ๒๕๖๐

จากการศึกษาปัญหาพิเศษ การผลิตวิถีทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักกวา ผู้วิจัยทำการศึกษาชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักกวา หมู่ 5 แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชุมชน ประเพณีวัฒนธรรม การดำเนินกิจกรรมของชุมชน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2549) ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการผลิตประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ 1) ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการผลิตวิถีทัศน์ 2) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักกวา 3) ทำการเขียนบท 4) วางแผนการผลิตวิถีทัศน์ 5) ทำการถ่ายทำ 6) บันทึกเสียงวิถีทัศน์ 7) ตัดต่อ ตรวจสอบ และแก้ไข และ 8) ทำการประเมินด้านเนื้อหาและด้านการผลิตสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญ อย่างไรก็ตามในขั้นตอนการประเมินด้านเนื้อหา และด้านการผลิตสื่อ ซึ่งใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และ 5 ท่านตามลำดับ ผลการประเมินพบว่า ด้านเนื้อหามีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.23 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก และด้านการผลิตสื่อ ผลการประเมินมีคะแนนอยู่ที่ 4.22 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก สามารถนำไปทดลองใช้จริงได้

จากการทดลองใช้และประเมินความพึงพอใจในการรับชมวิถีทัศน์ของบุคคลทั่วไป พบว่าในภาพรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยที่ 4.17 ซึ่งเทียบได้กับระดับดี ดังนั้นวิถีทัศน์ชุดนี้จึงเหมาะสมที่จะนำไปใช้เพื่อการเผยแพร่จริงต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะความอนุเคราะห์จากหลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง โดยเฉพาะอาจารย์ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมมาธิวัฒน์ ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ ที่กรุณาให้คำปรึกษาทั้งเนื้อเรื่อง รูปเล่ม รวมทั้งขั้นตอนการผลิตวิดีทัศน์ และคอยกระตุ้นเตือนให้ผู้วิจัย เร่งทำงานให้เสร็จทันตามกำหนด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ ลิ้มงูร กรรมการปัญหาพิเศษ ที่คอยเป็นกำลังใจ และให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาในการทำวิดีทัศน์ ตลอดมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภสมบุรณ์ อิงรัตนกร ผู้ที่ให้คำปรึกษาและกรุณาเป็นผู้ประเมินสื่อ ด้านเนื้อหา อาจารย์สมชาย สมนานตระกูล อาจารย์วิวัฒน์ สมนานตระกูล ผู้ที่กรุณาให้ข้อมูลในการทำวิดีทัศน์ขึ้นนี้ และกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินด้านเนื้อหา ชาวชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักวาทูท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการถ่ายทำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชมาภรณ์ ชันธิศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คุณาสวรรค์เวช อาจารย์ณัฐกร สงคราม คุณสุพัชระ ปานรศทิพ และคุณพูลศรี จันทुकาม ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินด้านการผลิตสื่อ และขอขอบพระคุณอาจารย์หลายๆท่านของภาควิชาเทคนิคเกษตร ที่ให้คำปรึกษา และเป็นกำลังใจในการทำวิดีทัศน์ ขอขอบคุณภาควิชาเทคนิคเกษตรที่ให้ความอนุเคราะห์อุปกรณ์ในการถ่ายทำ และสถานที่ที่ใช้ในการตัดต่อ ขอขอบคุณพีเลิศฤทธิ์ ทรัพย์เฉลิมที่กรุณาสละเวลามาเป็นผู้บรรยายบทและอัดเสียงให้ขอบคุณเพื่อนๆที่เป็นกำลังใจ และคอยป่วน ที่สำคัญที่สุดขอขอบพระคุณบิดา มารดาผู้ให้กำเนิดที่คอยเอาใจใส่ เป็นกำลังใจตลอดมา ในการทำปัญหาพิเศษเรื่องนี้จนสำเร็จลุล่วงมาได้ด้วยดี ทางผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณมา ณ. โอกาสนี้ด้วย

คณาพจน์ วิชัยศิริพันธ์

ธนศักดิ์ วิวัฒน์วานิช

เมษายน 2550

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญภาพ	ก
สารบัญตาราง	ข
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหาพิเศษ	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของการศึกษา	2
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	2
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
เอกสารเกี่ยวกับสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่	4
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชุมชนคอยรุดตักวา	25
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์	28
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	30
เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย	30
ขั้นตอนการดำเนินการผลิตวีดิทัศน์	30
ขั้นตอนการประเมินคุณภาพ	31
ขั้นตอนการทดลองใช้	31
การวิเคราะห์และการแปรผลข้อมูล	31
บทที่ 4 ผลการศึกษาและวิจารณ์ผล	34
ผลการศึกษา	34
วิจารณ์ผลการวิจัย	43
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	44
สรุปผลการวิจัย	44
ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตวีดิทัศน์	45
ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย	45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เอกสารอ้างอิง	47
ภาคผนวก	50
ภาคผนวก ก : บทวิดิทัศน์	51
ภาคผนวก ข : ปกวิดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรูตติ์กวา	58
ภาคผนวก ค : แบบประเมินคุณภาพวิดิทัศน์ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	60
ภาคผนวก ง : แบบประเมินคุณภาพวิดิทัศน์ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ	62
ภาคผนวก จ : แบบประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป	65

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 ภาพแสดงขั้นตอนการดำเนินงาน

36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของสื่อประเภทต่างๆ	7
2 แสดงความสามารถของสื่อชนิดต่างๆ ในแต่ละบทบาทหน้าที่	8
3 แสดงผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศนียภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	37
4 แสดงผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศนียภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ	39
5 แสดงระดับคะแนนเฉลี่ยและค่าร้อยละการวัดความพึงพอใจ ในการชมชีวิตทัศนียภาพของบุคคลทั่วไป	42

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ (Introduction)

ความสำคัญปัญหาพิเศษ

ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตีกว่าหรือชุมชนคลองลำไทร หมู่ ๕ แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีนายสมชาย สมนานตระกูล เป็นประธานกรรมการบริหารชุมชน เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ท่ามกลางสังคมเมืองที่แออัดยัดเยียด มีการแข่งขันสูง แต่ประชากรในชุมชนได้ยึดหลักการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เป็นชุมชนที่น่าอยู่ รมเย็นด้วยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี สมาชิกทุกคนมีคุณภาพชีวิตดี ประกอบกับชุมชนได้จัดตั้งโรงเรียนเกษตรทฤษฎีใหม่และเป็นชุมชนตัวอย่างในการเผยแพร่เกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรพอเพียง พร้อมกันได้เปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้เข้ามาเยี่ยมชมชุมชนในลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทั้งนี้เนื่องจากชุมชนคอยรุดตีกว่าต้องการเผยแพร่ความรู้ และประชาสัมพันธ์ ถึงประวัติความเป็นมาของชุมชน ตั้งแต่อดีตที่คาดว่าจะพัฒนาจนกลายมาเป็นชุมชนตัวอย่างดังเช่นทุกวันนี้ได้ผ่านกระบวนการพัฒนาอะไรที่ทำให้เกิดเป็นชุมชนดังเช่นปัจจุบัน นอกจากนี้ชุมชนแห่งนี้ยังเป็นที่ตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรเพื่อให้ความรู้ด้านการเกษตร และเทคนิควิธีการกำจัดของเสียในชุมชน ให้กับผู้มาศึกษาดูงาน โดยในแต่ละปีมีจำนวนผู้มาศึกษาดูงานในชุมชนเป็นจำนวนมาก ทางชุมชนจึงเกิดปัญหาและข้อจำกัดในการดำเนินงานเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้ที่มาศึกษาดูงาน ทั้งนี้เนื่องจากวิทยากรซึ่งเป็นคนในชุมชนที่สามารถบรรยายให้ความรู้กับผู้มาศึกษาดูงานมีจำนวนจำกัด และต่างคนต่างต้องประกอบอาชีพส่วนตัวจะหาเวลาว่างมาบรรยายลำบาก ประกอบกับการบรรยายเพียงอย่างเดียวไม่สามารถสื่อความหมายที่เป็นรูปธรรมได้ชัดเจน และไม่สามารถดึงดูดความสนใจในการรับรู้ของผู้ที่มาศึกษาดูงานได้ดีเท่าที่ควร ประกอบกับชุมชนแห่งนี้ยังขาดสื่อในการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลภายนอกได้รู้จักและเรียนรู้ถึงการพัฒนานำมาสู่ความเข้มแข็งของชุมชน

ทั้งนี้สื่อที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ได้เป็นอย่างดี สื่อหนึ่งคือสื่อประเภทวีดิทัศน์ เพราะสื่อวีดิทัศน์ทำสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน สามารถแสดงวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารให้กับผู้รับสารได้อย่างครบถ้วน ผู้ชมสามารถรับรู้ทั้งภาพและเสียงได้พร้อมกัน พร้อมทั้งสามารถดูหลายๆครั้งเมื่อไม่เข้าใจ สามารถนำเสนอให้กับคนหมู่มาก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากได้ง่าย นอกจากนี้สื่อวีดิทัศน์ยังเป็นเครื่องมือที่สามารถศึกษาด้วยตนเองได้ง่าย(วสันต์ อดิ ศัพท์, 2533)

จากสาเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการศึกษากระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์เพื่อใช้สำหรับ เผยแพร่ความรู้เรื่องประวัติความเป็นมาของชุมชน กระบวนการพัฒนาในชุมชน แผนงานและ โครงการที่ทำอยู่ในปัจจุบัน การท่องเที่ยวภายในชุมชน และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ให้กับชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักวาและผู้ที่มาศึกษาดูงานของชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักวา เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักวาและพัฒนากการถ่ายทอดความรู้ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษากระบวนการผลิตวีดิทัศน์เพื่อเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักวา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบกระบวนการและวิธีการผลิตวีดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักวา
2. ได้วีดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักวา

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษากระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักวา หมู่ ๕ แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก จ. กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชุมชน การดำเนินงานต่างๆของชุมชนและกิจกรรมต่างๆของทางชุมชน ภายในระยะเวลาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเริ่มดำเนินการศึกษา เดือนตุลาคม ปี2549 – เดือนเมษายน ปี2550

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

วีดิทัศน์หมายถึง เทปหรือแม่เหล็ก บันทึกภาพและเสียงด้วยกรรมวิธีแม่เหล็กไฟฟ้าบันทึก โดยต่อเนื่องและนำมาฉายได้ทันทีด้วยเครื่องตรวจสอบภาพและเสียง

วีดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ หมายถึง สื่อวีดิทัศน์ที่จัดทำขึ้นเพื่อมุ่งเน้นให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ต้องการศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลังได้ชมแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา หมายถึง อาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในเนื้อหาของชุมชน
แผ่นดินทองคอยรุดดี๊กว่า ซึ่งจะเป็นผู้ประเมินความเหมาะสม ของวีดิทัศน์ก่อนนำไปเผยแพร่ต่อไป

ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ หมายถึง อาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในกระบวนการ
ผลิตวีดิทัศน์ ซึ่งจะเป็นผู้ประเมินความเหมาะสม ของวีดิทัศน์ก่อนนำไปเผยแพร่ต่อไป

บุคคลทั่วไป หมายถึง บุคคลที่ได้รับชมวีดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอย
รุดดี๊กว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Review of Related Literature)

การตรวจเอกสารในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ได้แบ่งการตรวจเอกสารไว้เป็น 3 ส่วน

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อวิทัศน์เพื่อการเผยแพร่
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักวา
3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อวิทัศน์

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อวิทัศน์เพื่อการเผยแพร่

1. ความหมายของสื่อ

วารินทร์ รัศมีพรหม (2531:14) ได้กล่าวว่า สื่อ (Medium, Media) คำนี้มาจากภาษาละตินว่า Between ซึ่งแปลว่า "ระหว่าง" คำว่าสื่อจึงหมายถึงสิ่งที่เป็นพาหนะนำข้อมูลจากแหล่งกำเนิดไปสู่ผู้รับ ในแง่ของการสื่อสารส่งความหมายถึงกัน (Media of Communication) สื่อที่ใช้กันอยู่ เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ เครื่องเสียง วิทยุ ภาพวาดสดุดฉาย และสิ่งพิมพ์

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526:4) ได้ให้ความหมายของคำว่าสื่อไว้ว่า "สื่อ" หมายถึง ตัวกลางหรือช่องทางที่จะส่งสารหรือเรื่องราวไป ซึ่งอาจส่งด้วยคำพูดกรเขียน หรือภาษาใบ้

วรรณา เจียมทะวงษ์ (2536:1) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อ นั้นคือสิ่งที่ใช้เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ทักษะและเจตคติให้แก่ผู้เรียนทำให้ผู้เรียนได้เรียนตามวัตถุประสงค์ สื่อการสอนที่ดีย่อมช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย ซึ่งต้องพิจารณาความเหมาะสมกับเนื้อหาผู้เรียน รูปแบบการสอนและสภาพแวดล้อมของการใช้สื่อ

สุรัชย์ ลิกขานันท์ (2527:15-16) ให้ความหมายของสื่อไว้ว่า สื่อหมายถึง ตัวกลางหรือช่องทางที่จะนำสารหรือเรื่องราวไป ซึ่งอาจส่งโดยคำพูดหรือภาษาเขียน

จากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปความหมายของสื่อได้ว่า สื่อ คือตัวกลางที่ใช้ในการสื่อสารหรือช่องทางที่ผู้ส่งสารใช้ส่งข้อมูลข่าวสารหรือความรู้สึกไปยังผู้รับ

2. ความหมายของวิดีโอหรือวิทัศน์

วารินทร์ รัศมีพรหม (2531:131) ได้กล่าวว่า วิดีโอ คือ ระบบส่งสัญญาณที่ไม่ต้องใช้สาย และไม่ต้องออกอากาศ คือ วิดีโอกระเป่าหิ้วหรือวิดีโอตั้งโต๊ะซึ่งสามารถที่จะเล่นย้อนกลับได้และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เปิดดูรายการเมื่อใดก็ได้ตามต้องการ รูปแบบในการบันทึกวีดิโอเทปในปัจจุบันเป็นที่นิยมกันก็คือ วีดิโอคาสเซต (Video Cassette) และวีดิโอดีสก์ (Video Disc)

วสันต์ อดิศัพท์ (2533:45) ได้กล่าวว่าเครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์คือการบันทึกภาพลงบน เทปโทรทัศน์ อาศัยหลักพื้นฐานเดียวกับการบันทึกเสียงลงบนเทปเสียง คือ การแปลงสัญญาณ ภาพให้เป็นสัญญาณแม่เหล็ก โดยอาศัยความเร็วของเส้นเทปที่ต้องเคลื่อนที่ผ่านหัวบันทึกเทป โทรทัศน์ที่ค่อนข้างสูงมาก นอกจากนี้ในเทปโทรทัศน์ยังมีร่องอื่นๆ อีกนอกเหนือจากสัญญาณภาพ เช่น แถบสัญญาณเสียง แถบสัญญาณควบคุม (Control Track) เพื่อควบคุมให้แต่ละเฟรมมีความสัมพันธ์กัน

อนันต์ธนา อังกินันท์ และ เกื้อกุล ภูมรัตน์ (2532) ได้กล่าวไว้ว่าวีดิโอเทปบันทึกภาพ เหมือนภาพถ่ายภาพยนตร์ และในขณะเดียวกันใช้บันทึกเสียงเหมือนเครื่องเทป แต่เป็นลักษณะ เหมือนคาสเซตมากกว่า เทปม้วนใหญ่ๆ สามารถบันทึกดูภาพในเหตุการณ์ต่างๆ ได้และนำมาฉาย ได้เมื่อต้องการจะชม เครื่องวีดิโอเทปสามารถเล่นได้ทั้งขาวดำและสี ส่วนเครื่องบันทึกภาพเหมือน เครื่องถ่ายภาพยนตร์ถือติดตัวถ่ายเหตุการณ์ต่างๆ ได้และไม่ต้องล้างเหมือนภาพยนตร์

จากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า วีดิโอหรือวีดิทัศน์คือไฮเทคที่คนอุปกรณ์ที่ต้องใช้ คู่กับเครื่องเล่นวีดิโอซึ่งส่งสัญญาณได้โดยไม่ต้องออกอากาศและไม่ต้องใช้สายอาศัยหลักการ บันทึกเช่นเดียวกับการบันทึกเทปแต่มีแถบสัญญาณภาพและสัญญาณเสียงและสัญญาณควบคุม

3. ประโยชน์และคุณค่าของวีดิทัศน์หรือวีดิโอ

วิรุฬห์ ลีลาพฤทธิ (2529:138-139) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของวีดิโอเทปเพื่อการศึกษา โดยทั่วไปดังต่อไปนี้

1. การแพร่ภาพเทปโทรทัศน์สามารถทำได้ในระบบสีและขาวดำ
2. มีเครื่องบันทึกภาพแบบเคลื่อนย้ายได้ ซึ่งสามารถใช้ได้ในห้องเรียนหรือตามสถานที่ต่างๆ ได้
3. ประสิทธิภาพในการสื่อสารสูง
4. สามารถแพร่ภาพและเสียงได้ทุกโอกาสและนำมาสอนซ้ำได้โดยไม่ทำให้เนื้อเรื่องเสีย
5. เทปโทรทัศน์สามารถตัดต่อได้ ลบได้ นำมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้และยังถ่ายม้วนอื่นเพื่อ แลกเปลี่ยนกันใช้ได้อีก

ร่วมศักดิ์ แก้วปลั่ง และ อนันต์ธนา อังกินันท์ (2531:142-143) ได้กล่าวถึงประโยชน์และคุณค่าของวีดิโอเทปทางการศึกษาทั่วไปดังต่อไปนี้

1. เป็นแหล่งวิทยาการอันสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ช่วยปรับปรุงการสอนของคุณให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
3. ใช้ในการสาธิตอย่างได้ผล
4. สามารถบันทึกเทปได้
5. สามารถผลิตรายการได้ทั้งในและนอกห้องส่ง
6. ใช้สอนนักเรียนจำนวนมากได้

วสันต์ อดิศักดิ์ (2533:200-201) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อวีดิทัศน์ไว้ว่า

1. เห็นภาพเคลื่อนไหวและได้ยินเสียง
2. ทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรม
3. นำข่าวสารไปสู่คนหมู่มากได้ง่าย
4. รวมคุณค่าของวิทยุและโทรทัศน์
5. ให้ความคิดและเสริมสร้างทัศนคติ
6. สามารถติดต่อสื่อสารกันได้
7. เป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงสังคม
8. ศึกษาด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่มได้
9. เหมาะสำหรับทำ Micro Teaching
10. การผลิตทำได้ง่ายกว่าภาพยนตร์

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และ นิพนธ์ ศุภศิริ (2528:3) ได้กล่าวถึงคุณค่าของวีดิทัศน์ไว้

เช่นเดียวกันว่า

1. มีประสิทธิภาพในการสื่อสารสูง มีทั้งภาพ (สี) และเสียงในเวลาเดียวกัน
2. สามารถต่อขยายให้นักเรียนดูครั้งละหลายๆ คนได้ กล่าวคือ สามารถดูได้ครั้งละหลายๆ ถึงเป็นพันๆ คนได้
3. สามารถหยุดภาพนิ่งบางจุดหรือดูซ้ำอีกหรือดูภาพซ้ำโดยไม่ทำให้เนื้อหาเสียไป
4. ใช้ฝึกทักษะการแสดงหรือการสอน (Micro Teaching) ของครูได้
5. ใช้ประกอบการเรียนซ่อมเสริม (Remedial) รายบุคคลหรือรายกลุ่มได้
6. ครูสามารถสร้างวีดิทัศน์ขึ้นเองเพื่อได้วีดิทัศน์การศึกษาตามที่ครูต้องการได้ไม่ยากนัก

ปัจจุบันมีการผลิตวีดิทัศน์เพื่อเป็นสื่อประกอบการศึกษาจำนวนมาก เนื่องจากสื่อวีดิทัศน์มีข้อดีหลายอย่างที่จะช่วยในการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น สามารถมองเห็นภาพและได้ยินเสียงในเวลาเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การเปรียบเทียบระหว่างสื่อวีดิทัศน์กับสื่อชนิดอื่น

หากจะเปรียบเทียบสื่อต่างๆ ที่ใช้ในการเผยแพร่หรือใช้ในการเรียนการสอน จะเห็นได้ว่าสื่อวีดิทัศน์มีประสิทธิภาพมากกว่าสื่ออื่น ๆ คือ สามารถเข้าถึงผู้รับได้สูง มีทั้งภาพและเสียงที่สามารถเคลื่อนไหวได้ อีกทั้งต้นทุนต่อผู้รับต่อหนึ่งรายต่ำ และให้ความต่อเนื่องของขบวนการได้สูง ดังตารางที่ 1 และ ตารางที่ 2

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของสื่อประเภทต่างๆ

สื่อ	ข้อดี	ข้อเสีย
โทรทัศน์	ความครอบคลุมสูง	การเลือกสรรผู้ฟังต่ำ
วีดิทัศน์	การเข้าถึงสูง	อายุข่าวสารสั้น
	มีผลกระทบจากแสง เสียง และการเคลื่อนไหว	ต้นทุนรวมสูง
	ความภาคภูมิใจสูง	ต้นทุนการผลิตสูง
	ต้นทุนต่ำต่อผู้รับหนึ่งราย	ยุ่งยาก
วิทยุ	ต้นทุนต่ำ	ความสับสน
	มีความถี่สูง	สร้างความตั้งใจได้ต่ำ
	ข่าวสารอายุสั้น	ยืดหยุ่นได้
นิตยสาร	มีศักยภาพในการแบ่งส่วนตลาด	ระยะเวลาในการออก
	การผลิตซ้ำมีคุณภาพ	แต่ละเอียดนาน
	บรรจุข้อมูลได้มาก	ให้ประสาทสัมผัสด้านสายตา
	อายุข่าวสารนาน	เท่านั้น
	ผู้อ่าน อ่านได้หลายครั้ง	ขาดความยืดหยุ่น
หนังสือพิมพ์	ความครอบคลุมสูง	อายุสั้น
	ใช้เวลาในการนำออกเสนอสั้น	สร้างความตั้งใจต่ำ
	ผู้อ่านควบคุมการรับข่าวสารได้	คุณภาพการผลิตต่ำ
	การโฆษณาเสนอในตำแหน่งที่น่าสนใจ	เข้าถึงผู้รับข่าวสารได้บางกลุ่ม
สื่อนิทรรศการ	มีความจำกัดด้านทำเล	เวลาในการดูสั้นจึงต้อง
	มีการดูซ้ำสูง	ใช้ข่าวสารสั้น, ภาพพจน์ต่ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สังเกตุเห็นได้การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่จำกัดเฉพาะในท้องถิ่นชนด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สื่อ	ข้อดี	ข้อเสีย
จดหมายตรง	เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายสูง ผู้อ่านควบคุมการรับข่าวสาร บรรจุข้อมูลได้มาก มีโอกาสในการอ่านซ้ำ	ต้นทุนสูง ภาพพจน์ต่ำ ล้าสมัย

ที่มา : ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2537)

ตารางที่ 2 แสดงความสามารถของสื่อชนิดต่างๆ ในแต่ละบทบาทหน้าที่

บทบาทหน้าที่	สื่อวัสดุ				สื่อโทรทัศน์
	รูปภาพและ นิทรรศการ	แผ่นใส	เทปเสียง	เทป ประกอบ สไลด์	
ให้เปลี่ยนพฤติกรรม	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
ให้หลักการและ ความสัมพันธ์	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
ให้ติดตามความต่อเนื่อง ของขบวนการ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง
ให้ตัดสินใจแก้ปัญหา	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง
ให้ลงมือทำโดยใช้ทักษะ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	สูง
ให้พัฒนาทัศนคติ ความคิดเห็น	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

ที่มา : ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2537)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ขั้นตอนการผลิตวีดิทัศน์และโทรทัศน์

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และ นิพนธ์ สุขศรี (2528:76–78) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการผลิตโทรทัศน์ไว้ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ของเป้าหมายให้ชัดเจน
2. รวบรวมข้อมูลและเอกสาร
3. คัดเลือกข้อมูลและเอกสาร
4. เขียนบทโทรทัศน์
5. เตรียมบันทึกภาพ
6. งานศิลป์
7. เตรียมเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสาธิตทดลอง
8. การบันทึกภาพ
9. ตัดต่อ
10. การบันทึกเสียง
11. การตรวจแก้ไขนำไปใช้
12. การนำรายการไปใช้
13. การประเมินผล

ณรงค์ สมพงษ์ (2530:312) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการผลิตโทรทัศน์ว่าขั้นตอนการผลิตโทรทัศน์แบ่งเป็น

1. การวางแผน (Planning)
2. การเตรียมการถ่ายทำ (Preparation)
3. การผลิต (Production)
4. การผลิตหลังการถ่ายทำ (Post production)

สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต (2528:26–48) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการผลิตรายการว่าจะต้องมีการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ ดังนี้

1. ขั้นการวางแผนการผลิตรายการ

1.1 ทำการศึกษาจุดมุ่งหมาย และเป้าหมายในการทำรายการต้องทราบจุดมุ่งหมายทั่วไปของเนื้อหา และนำเนื้อหามาวิเคราะห์กำหนด กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) และจุดมุ่งหมายเฉพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 รวบรวมทรัพยากรและศึกษาข้อขัดข้องในการผลิตโดยจะต้องศึกษาว่าแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในกระบวนการผลิตอะไรบ้าง มีอะไรบ้าง ทรัพยากรและข้อขัดข้องที่ควรศึกษา มีดังนี้

1.2.1 เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ต้องศึกษาว่ามีเครื่องมือวัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการถ่ายทำเพียงใด พร้อมทั้งตรวจสอบด้วยว่าวัสดุที่มีอยู่เพียงพอหรือไม่และใช้ได้หรือไม่

1.2.2 บุคลากร ต้องศึกษาขีดความสามารถ ความรับผิดชอบและประสบการณ์ของบุคลากร ซึ่งคุณภาพของรายการขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคลากรเป็นสำคัญ

1.3 การเขียนหัวข้อเนื้อหา และการเลือกแบบการนำเสนอรายการ วิดีทัศน์เพื่อการศึกษาจำเป็นต้องอิงเนื้อหาเป็นสำคัญ ซึ่งต้องนำเนื้อหานั้นมาเขียนเป็นรูปแบบการนำเสนอรูปแบบการนำเสนอที่นิยมกัน เช่น แบบสัมภาษณ์ แบบอภิปราย แบบบรรยาย แบบนาฏการณ และแบบบรรยายโดยไม่ให้เห็นตัวผู้บรรยาย

2. การเตรียมการผลิตรายการ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การเขียนบท (Script) เป็นการวางโครงสร้างของรายการวิดีโอ บทที่ดีความเป็นบทแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน ข้อความรูปภาพหรือสัญลักษณ์ ควรให้การสื่อความหมายได้ชัดเจน คำบรรยายและภาพต้องสัมพันธ์กัน ภาษาที่ใช้เหมาะกับผู้เรียน

2.2 การเตรียมบุคลากร จะต้องติดต่อประสานงานกับบุคคลต่างๆ ซึ่งได้แก่ ผู้เขียนบท ผู้กำกับรายการ ฝ่ายเทคนิค และผู้แสดง ฯลฯ เพื่อช่วยทำหน้าที่ต่างๆ ในการผลิต

2.3 การเตรียมงานศิลปะ จะต้องสนองจุดมุ่งหมายของรายการ อีกทั้งมีความเหมาะสมกับวิดีโอ

2.4 การเตรียมฉากและอุปกรณ์ประกอบทั้งในและนอกสตูดิโอ

2.5 การเตรียมการอื่นๆ เช่น เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ดนตรีและเสียงที่ใช้ประกอบ

2.6 การซ่อมซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายสำหรับฝ่ายเทคนิค และผู้แสดง

3. การดำเนินรายการเป็นขั้นตอนที่จะทำการผลิตวิดีโอ ซึ่งถ้าได้ปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ดังกล่าวมาแล้วอย่างเคร่งครัด ความผิดพลาดของการผลิตรายการที่จะมีขึ้นในขั้นนี้ก็จะมีน้อย ในขั้นนี้จะเริ่มถ่ายทำตามบทที่เขียนไว้จากนั้นจึงนำมาตัดต่อเพื่อเรียบเรียงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วจึงนำมาบันทึกเสียงบรรยาย เสียงดนตรี และเสียงประกอบต่างๆ

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าขั้นตอนในการผลิตโทรทัศน์หรือวิดีโอมีหลายขั้นตอนซึ่งพอจะแยกเป็นช่วงใหญ่ๆ ได้ 3 ช่วง คือ ช่วงเตรียมการก่อนถ่ายทำ ช่วงถ่ายทำ และหลังช่วงการถ่ายทำ ซึ่งแต่ละช่วงนั้นจะส่งผลถึงกัน เช่น ถ้ามีการเขียนบทที่ดีก็จะง่ายต่อการถ่ายทำและจะง่ายต่อการตัดต่อ

6. บทโทรทัศน์ หรือบทวิดีโอ

ความหมายบทโทรทัศน์ หรือบทวิดีโอ

วสันต์ อดิศักดิ์ (2533:193) กล่าวว่า การเขียนบทวิดีโอเป็นการนำเอาความคิดในการสร้างสรรค์งานวิดีโอมาทำให้เป็นรูปธรรมขั้นหนึ่งก่อน เพื่อแสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ในรายการจะดำเนินไปอย่างไร โดยแสดงให้เห็นทั้งลักษณะภาพที่จะปรากฏ คำบรรยาย หรือบทสนทนา ตลอดจนเสียงประกอบอื่นๆ

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และ นิพนธ์ ศุภศรี (2528:89) ได้กล่าวว่า บทโทรทัศน์เป็นการกำหนดโครงเรื่องของรายการเหมือนกับพิมพ์เขียวที่ใช้ในการกำหนดแบบก่อสร้างบ้าน ซึ่งต้องมีโครงสร้างที่ถูกต้องเหมาะสม ไมเช่นนั้นอาจเกิดจุดอ่อนและพังทลายในที่สุด

ชิน คล้ายปาน (2528:29) กล่าวว่า บทโทรทัศน์คือข้อความที่จะกำหนดจากการถ่ายทำโทรทัศน์หรือรายการเทปโทรทัศน์เรื่องนั้นเอาไว้ บทโทรทัศน์แต่ละบทจะมีโครงเรื่องของตัวเอง

ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่า บทวิดีโอหรือโทรทัศน์ก็คือสิ่งที่กำหนดว่ารายการจะดำเนินไปทางไหน อย่างไร เพื่อช่วยให้อ่านง่ายในการถ่ายทำและการดำเนินการของฝ่ายต่างๆ

การเขียนบทโทรทัศน์ หรือบทวิดีโอ

วสันต์ อดิศักดิ์ (2533:200-201) ได้ให้หลักในการเขียนบทวิดีโอไว้ว่า การเขียนบทวิดีโอเป็นศาสตร์และศิลป์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนการเขียนลักษณะอื่นๆ ซึ่งมีหลักการเขียนดังนี้

1. การคิดออกมาเป็นภาพ วิดีทัศน์เป็นสื่อที่ถ่ายทอดด้วยภาพเป็นหลักและเสริมด้วยคำพูดและเสียง ภาพจะต้องถ่ายทอดเหตุการณ์ออกมาอย่างเป็นศิลปะและสื่อความหมายในการรับรู้ของผู้ชม ผู้เขียนบทจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ออกมาให้ เป็นภาพที่จะถ่ายทอดไปสู่ผู้ชม ภาพเหล่านี้อาจจะใช้เพียงลำพังเพื่อสื่อสารเรื่องราวกับผู้ชม หรือใช้เสียงประกอบ คือเสียงดนตรีเสริม โดยไม่ต้องมีคำบรรยายคำพูดประกอบก็ย่อมได้

2. การเขียนคำพูดเพื่อการได้ยิน การชมโทรทัศน์ผู้ชมจะต้องได้ยินคำพูด คำบรรยายเพียงครั้งเดียวไม่สามารถกลับมาฟังได้เช่นการกลับมาอ่านหนังสือ ดังนั้นคำพูดที่ใช้จะต้องง่ายเหมาะแก่การฟังของกลุ่ม ไม่ควรใช้ประโยคที่ซ้ำซ้อนเกินไป ใช้ภาษาพูดมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เป็นภาษาที่สื่อสารด้วยอารมณ์ และที่สำคัญนั้นต้องสัมพันธ์กับภาพอย่างมีความหมายและศิลปะ

3. การเข้าใจพื้นฐานของผู้ชม การรับรู้ของผู้ชมแต่ละกลุ่มไม่เหมือนกันและไม่เท่ากัน ผู้เขียนบทโทรทัศน์จะต้องสื่อสารภาพและคำบรรยายให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มด้วย ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การเข้าใจการนำเสนอรายการโทรทัศน์ บทโทรทัศน์เปรียบเสมือนแปลนรายการทั้งหมดว่าจะดำเนินไปอย่างไร ดังนั้น การที่ผู้เขียนบทโทรทัศน์มีความรู้ด้านเทคนิคของการนำเสนอทางโทรทัศน์ เทคนิคของการทำภาพพิเศษ เรื่องของแสงเสียงแล้วย่อมสามารถที่จะจินตนาการในการนำสิ่งเหล่านี้มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และนิพนธ์ ศุภศรี (2528:90) ได้กล่าวว่า การเขียนบทโทรทัศน์จะง่ายขึ้นถ้าทำตามลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 รวบรวมหนังสือ เอกสารและวัสดุต่างๆ ที่เกี่ยวกับหัวเรื่องที่จะจัดทำ

ขั้นที่ 2 เลือกสิ่งโดยตรงกับจุดประสงค์มากที่สุด

ขั้นที่ 3 ตัดสินว่าจะเรียงลำดับสิ่งที่เลือกไว้แล้วอย่างไร

ชิน คล้ายปาน (2528:31) ได้ให้วิธีการในการเขียนบทโทรทัศน์ไว้ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลและทรัพยากรที่จะมาทำรายการ

2. คัดเลือกเนื้อหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของรายการ

3. กำหนดรายละเอียดในบทโทรทัศน์ตามความสามารถของอุปกรณ์ที่มีอยู่ รวมทั้งงบประมาณและเจ้าหน้าที่ที่จะทำการถ่ายทำ

4. ผู้เขียนบทจะต้องเดาความรู้สึกว่าผู้ชมต้องการอะไร และจะต้องสนองตอบอย่างไร

5. ความต่อเนื่องของเนื้อหาเป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้ผู้ชมคอยติดตามรายการ

การเขียนบทเป็นงานที่สำคัญในการผลิตรายการผู้เขียนบทควรจะศึกษาเนื้อหาในเรื่องที่จะทำ วัตถุประสงค์ของรายการ รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายด้วยเพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดวัตถุประสงค์ของรายการแก่ผู้ชมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. การติดต่อลำดับภาพ

ความหมายของการติดต่อ

สุทัศน์ บุรีภักดิ์ (2528:735) ได้ให้ความหมาย ของการติดต่อลำดับภาพไว้ว่าการติดต่อลำดับภาพ หมายถึงการนำภาพที่ได้จากการถ่ายทำมาแล้วมาเรียงต่อกันโดยแต่ละชอตและแต่ละฉากให้เข้ากันอย่างต่อเนื่องและกลมกลืนจนสามารถบอกเรื่องราวที่ผู้ติดต่อ ผู้กำกับ ต้องการจะถ่ายทอดไปให้ผู้ชมได้รับรู้ โดยคำนึงถึงความยาว จังหวะ อารมณ์ ให้ถูกหลักภาษาและไวยากรณ์ เพื่อให้ภาพที่ออกมาบอกเรื่องราวอย่างกลมกลืน และเป็นเอกภาพ ผู้ดูให้ความรู้สึก ได้ความสุขหรือได้อารมณ์อื่นตามที่ผู้ติดต่อกำหนดไว้

ยงยุทธ รัชชาศรี (2532:1102) ได้กล่าวว่า ในขบวนการผลิตรายการโทรทัศน์นั้น การติดต่อหมายถึงการเลือก คือ เลือกชอตที่ท่านคิดว่าดีที่สุด และเลือกส่วนที่ดีที่สุดของชอตนั้นออกมาเอกเพื่อให้ภาพส่วนนั้นบอกเรื่องราวตามที่ท่านคิดเอาไว้ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไพโรจน์ ตีรณนากุล และนิพนธ์ ศุภศรี (2528:151) ได้กล่าวว่า การตัดต่อวีดีโอเทปจะทำให้รายการต่อเนื่องกัน เนื่องจากภาพที่บันทึกบางภาพถ่ายทำในเวลาและสถานที่ต่างกัน จำเป็นต้องมีการตัดต่อภาพให้เป็นไปตามสคริปที่วางไว้ทั้งนี้เพราะเป็นการยากที่จะบันทึกรายการทั้งหมดให้ต่อเนื่องกันในครั้งเดียว

ศุภสิพร วิโรจน์สกุล (2531) ได้ให้ความหมายของการตัดต่อไว้ว่า การตัดต่อ คือ การเปลี่ยนภาพและเสียงจากชอตหนึ่งไปยังชอตต่อไป โดยให้มีความต่อเนื่องและเรียงลำดับตามเรื่องราว ไม่มีการกระโดดหรือมีอริยาบทซ้ำซ้อนกัน และมีการรักษาคุณภาพของภาพและเสียง ให้กลมกลืนกันโดยตลอด

ในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ในปัจจุบันนี้ กระบวนการไม่ได้สิ้นสุดเพียงแค่การถ่ายทำเสร็จภายในห้องผลิตรายการ หรือสตูดิโอ เท่านั้น เพราะบางครั้งการจะถ่ายทำรายการให้เสร็จไปเลยทีเดียวเป็นเรื่องลำบาก ด้วยเหตุที่การจะผลิตรายการขึ้นมารายการหนึ่งนั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้ร่วมงานหลายฝ่าย เช่น ช่างกล้อง ผู้ควบคุมเสียง ผู้ควบคุมแสง ผู้กำกับรายการ ผู้แสดง ฯลฯ ดังนั้นโอกาสที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะทำผิดพลาดทำให้ต้องมีการหยุดบันทึกเทปโทรทัศน์เพื่อถ่ายทำใหม่ตั้งแต่ต้นจึงมีมากขึ้น ซึ่งก็นับว่าเป็นการเสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายมากกว่าที่ควรจะเป็น ด้วยเหตุนี้ทำให้มีผู้หันมาใช้วิธีถ่ายเจาะเป็นฉากๆ ตามเรื่องราวที่เตรียมเอาไว้ จากนั้นก็นำภาพที่ถ่ายเอาไว้มาตัดต่อลำดับภาพในภายหลัง ซึ่งทำให้ได้รายการที่สมบูรณ์และมีความละเอียด ประณีต

โดยเฉพาะสำหรับรายการวิทยุโทรทัศน์ที่มีการถ่ายทำนอกสถานที่หรือนอกห้องผลิตรายการหรือนอกสตูดิโอ ซึ่งอาจจะใช้กล้องโทรทัศน์ในการถ่ายทำเพียงกล้องเดียว หรืออาจจะใช้หลายกล้องและใช้เครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์หลายเครื่อง แต่ไม่มี Switcher ควบคุมขณะถ่ายทำในกรณีเช่นนี้ก็ยิ่งทำให้การตัดต่อหลังจากการถ่ายทำมีความจำเป็นมากขึ้น เนื่องจากขณะถ่ายทำมักไม่ได้ถ่ายทำตามลำดับในบทที่เตรียมเอาไว้ แต่จะเลือกถ่ายภาพที่ถ่ายในสถานที่เดียวกัน มุมกล้องใกล้เคียงกัน ต่อๆ กันไปก่อน แล้วจึงย้ายไปถ่ายมุมอื่น หรือสถานที่อื่นต่อไป ทั้งนี้ก็เพื่อให้เป็นการเสียเวลาในการเคลื่อนย้ายกล้อง และอุปกรณ์ในการถ่ายทำอื่นๆ กลับไปกลับมานั่นเอง และเมื่อถึงช่วงของการตัดต่อ ก็จะทำภาพทั้งหมดที่ถ่ายมาเลือกและตัดต่อลำดับภาพเชื่อมภาพแต่ละภาพเข้าด้วยกัน ตามเรื่องราวในบทโทรทัศน์ที่มีอยู่หรือตามที่มีผู้ติดต่อเห็นสมควร

ความสำคัญของการตัดต่อ

ศุภสิพร วิโรจน์สกุล. 2531 ได้กล่าวถึงความสำคัญของการตัดต่อไว้ว่าการตัดต่อนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์อยู่ไม่น้อย รายการจะน่าเบื่อ น่าสนใจ และชวนติดตามหรือไม่เพียงใดมิใช่อยู่ที่การถ่ายทำเพียงอย่างเดียว แต่เทคนิคการตัดต่อได้เข้ามามีบทบาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างสำคัญในการทำให้ภาพที่ทำมา กลายมาเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ ดังนั้นการตัดต่อจึงมีความสำคัญซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยต่อเชื่อมภาพ

การถ่ายทำรายการวิทยุโทรทัศน์ ไม่นิยมแช่กล้องจับภาพหรือจากไตจากหนึ่งนานๆ เพราะจะทำให้ผู้ชมเบื่อหน่าย ดังนั้นจึงมีการถ่ายเป็นช็อตสั้นๆ และจับภาพในมุมต่างๆ กัน แล้วจึงนำภาพที่ท่านถ่ายทั้งหมด มาตัดต่อเรียงลำดับใหม่หรือเชื่อมภาพหรือช็อตแต่ละช็อตเข้าด้วยกันตามลำดับ ให้ถูกต้องตามเรื่องราว ซึ่งบางรายการอาจต้องให้การตัดต่อเชื่อมภาพเป็นร้อยๆ แห่ง เช่น รายการที่ถ่ายทำนอกสถานที่ด้วยกล้องเดียว หรือรายการที่มีการตัดภาพอย่างรวดเร็ว แต่ถ้าเป็นรายการที่ผลิตภายในห้องส่งหรือในสตูดิโอ ซึ่งมักถ่ายเป็นตอนยาวๆ และมีการลำดับภาพในระหว่างการผลิตโดยใช้ Switcher บ้างแล้ว การตัดต่อภาพหลังการผลิตก็จะง่ายขึ้นเพียงแต่ตัดต่อเชื่อมภาพของฉากแต่ละฉากให้ต่อเนื่องกันเท่านั้น

2. ช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง

การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ แม้จะได้ระมัดระวังและพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วก็ตาม ก็ยังมักพบข้อบกพร่องอยู่เสมอ การตัดต่อสามารถช่วยได้ โดยการตัดภาพที่ไม่พึงปรารถนาออกไป และแทรกภาพที่ดีๆ เข้าไปแทนที่

3. ช่วยจำกัดเวลา

เวลาในการออกอากาศของสถานีวิทยุโทรทัศน์ เป็นเวลาที่มีค่ามาก ดังนั้น การผลิตรายการจึงต้องให้ความยาวพอเหมาะหรือพอดี กับช่วงเวลาที่กำหนดเอาไว้ ซึ่งถ้ารายการที่ผลิตยาวเกินไปก็ต้องใช้กระบวนการตัดต่อ ปรับแต่ง ตัดภาพ ส่วนที่เกินออกไปบ้างแม้ว่าภาพที่ถ่ายทำมาจะเป็นภาพที่ดีๆ สวยๆ และเป็นประโยชน์กับเรื่องที่จะเสนอมากเพียงใดก็ตาม หรือถ้ารายการที่ผลิตสั้นเกินไป ก็ต้องใช้กระบวนการตัดต่อในการแทรกภาพบางภาพเพิ่มเข้าไป เพื่อให้รายการยาวขึ้น

4. ช่วยสร้างเรื่องราวอย่างต่อเนื่อง

การตัดต่อเป็นการนำภาพแต่ละช็อต แต่ละฉาก แต่ละตอน มาเชื่อมต่อเข้าด้วยกัน ซึ่งถ้าเป็นการต่อเชื่อมภาพอย่างมีศิลปะ มีความคิดสร้างสรรค์แล้วละก็ ผู้ชมก็จะรู้สึกต่อเนื่องในเรื่องราวที่น่าเสนอ ทั้งนี้ในขั้นตอนการถ่ายทำจะต้องให้ได้ภาพที่ดี มีรายละเอียดมากพอ มีภาพหลายๆ ขนาด ทั้งภาพขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก และมีภาพหลายๆ มุมในแต่ละฉาก แต่ละตอน จึงจะทำให้ผู้ตัดต่อสามารถเลือกภาพมาตัดต่อเข้าด้วยกันได้อย่างต่อเนื่องตามความต้องการ

วิธีการตัดต่อเทปโทรทัศน์

ศุภิพร วิโรจน์สกุล (2531) ได้กล่าวว่า ไม่ว่าจะใช้เครื่องตัดต่อแบบใด หรือใช้เทปโทรทัศน์ประเภทใดก็ตาม จะมีวิธีการตัดต่อได้ 2 วิธี คือ

1. วิธีประกอบรายการ (Assemble)

ตามปกติการถ่ายทำรายการวิทยุโทรทัศน์ด้วยเทปโทรทัศน์ไม่ว่าจะเป็นรายการประเภทสาระความรู้ หรือรายการบันเทิง มักมีการบันทึกภาพและเสียงยืดยาวกว่าที่ต้องการบางส่วนก็อาจจะบันทึกซ้ำภาพเดิมหลายครั้ง เพื่อจะได้เลือกภาพที่ดีที่สุดเพียงหนึ่งภาพ นอกจากนั้นก็ยังถ่ายทำโดยไม่เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง ดังนั้นจึงต้องมีการตัดต่อแถบภาพที่บันทึกแต่ละตอนให้เข้าเป็นเรื่องเดียวกันที่ต่อเนื่องกลมกลืน และมีความหมายพอเหมาะเหล่านี้ เรียกว่าการประกอบรายการ

การตัดต่อด้วยวิธีประกอบรายการ ทำให้โดยการบันทึกทั้งภาพและเสียงจากเทปที่ถ่ายทำมาลงสู่เทปตัดต่อที่จะใช้ในการออกอากาศตามลำดับข้อที่ได้ระบุเอาไว้ในบท โดยเริ่มจากจุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุดของภาพในข้อแรก แล้วต่อด้วยจุดเริ่มต้นของภาพในข้อที่สอง และจุดสิ้นสุดของข้อที่สอง ก็จะต่อกับจุดเริ่มต้นของข้อที่สาม เป็นอย่างนี้เรื่อยไปจนจบ ซึ่งการตัดต่อแบบนี้เป็นการตัดต่อที่ง่ายและสะดวกและใช้เวลาไม่มากนัก

2. วิธีแทรก (Insert)

เป็นการแทรกภาพหรือเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งภาพและเสียงจากเทปที่ถ่ายทำมาลงสู่เทปตัดต่อที่จะใช้ในการออกอากาศ ซึ่งในเทปตัดต่อต้องมีการบันทึกภาพเอาไว้อยู่แล้ว แต่เราไม่ต้องการภาพเดิม จึงใช้การตัดต่อด้วยวิธีนี้ในการแทรกภาพใหม่ทับลงไปทีภาพเดิม เป็นการลบภาพเดิมออก และได้ภาพใหม่ที่แทรกเข้าไปออกมาแทน ยกตัวอย่างเช่น ในเทปตัดต่อได้บันทึกภาพผู้ชายคนหนึ่งกำลังคิดถึงอะไรบางอย่าง และต่อมาก็มีคนมาเรียกให้เขารู้สึกตัว เหตุการณ์เช่นนี้ถ้าเราเสนอแต่ภาพของผู้ชายคนนั้นไปตลอด ก็อาจทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่าย เราจึงต้องการแทรกภาพเหตุการณ์ที่ชายคนนั้นกำลังคิดอยู่ลงไปคั่นด้วย ซึ่งก็ต้องใช้วิธีแทรกภาพเหตุการณ์ในความคิดของชายคนนั้นลงไป โดยให้เสียงแบล็คกราวยังคงเดิม วิธีแทรกภาพนี้ เราต้องกำหนดจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด เพื่อเวลาที่เรแทรกภาพ ภาพใหม่ก็อาจจะทับภาพเดิมที่เราต้องการ ซึ่งอยู่ต่อจากข้อที่เราไม่ต้องการไปด้วยได้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ใกล้เข้ามาเพื่อแทรก (Insert Shot) แสดงถึงรายละเอียดและมุ่งไปสู่การกระทำที่สำคัญ ข้อดีที่ใช้ทำหน้าที่เพื่ออธิบายสถานการณ์เรียกว่า Establishment Shot หรือ Master Shot

- Contiguity Editing เป็นการติดตามการกระทำไปยังตำแหน่งต่างๆ รูปแบบดั้งเดิมนิยมใช้กันในฉากไล่ล่าของภาพยนตร์ตะวันตก เมื่อผู้ถูกล่าขี่ม้าผ่านต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่ง ซึ่งจะเป็นจุดอ้างอิงต่อไปเวลาต่อมาในตำแหน่งเดิม ผู้ไล่ตามก็ขี่ม้าตามมาและผ่านต้นไม้ต้นเดียวกันไป ต้นไม้ในที่นี้จึงมีบทบาทเหมือนกับป้ายถนนสำหรับผู้ชมที่จะใช้อ้างอิงสถานที่ขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องหมายบอกเวลาที่ผ่านไประหว่างผู้ล่าและผู้ถูกล่า

- Point-of-View เป็นชนิดหนึ่งของ Contiguity Editing ที่อธิบายมาแล้วแต่ถูกแยกออกมาต่างหาก เป็นการติดตามไปดูเฉพาะส่วนที่เป็นผลของการกระทำเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ เช่นเมื่อมีภาพคนหันไปทางด้านหนึ่งของจอผลของการมองจะต้องเป็นภาพใดภาพหนึ่ง ดังนั้นข้อดีที่ตามมาก็จะแสดงภาพที่คนคนนั้นมองเห็นด้วย ข้อดีที่เป็นผลของการกระทำนั้นเรียกว่า Reaction Shot ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์อื่นได้อีก เช่น ภาพการยิงจรวดที่ปืนาวุธ ตามด้วยภาพความหายนะของบ้านเมือง การใช้ Reaction Shot จึงเป็นการสรุปการกระทำของข้อต่อก่อนหน้าโดยไม่ต้องมีคำอธิบาย

หลักการพื้นฐานของการตัดต่อและลำดับภาพ

สุชาติ พรหมปัญญา (2544) ได้กล่าวถึง หลักการพื้นฐานของการลำดับภาพไว้ว่าหลักการตัดต่อเบื้องต้นก็คือการนำข้อต่อต่างๆ มาจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการนำเสนอเนื้อหาที่ผู้ชมต้องการโดยที่จะไม่ไปละเมิดความรู้สึกต่อเนื้อเรื่องระหว่างการกระทำต่างๆ ซึ่งต้องคำนึงถึงหลักการดังนี้

1. ความต่อเนื่องของการกระทำ ภาพการกระทำต่างๆ จะถูกส่งจากข้อต่อหนึ่งไปสู่ข้อต่อหนึ่งโดยไม่ให้มีการสะดุดทั้งความเร็วหรือทิศทางเคลื่อนที่ เช่นคนกำลังวางของจุดหมายลงบนโต๊ะ (ซึ่งอยู่นอกกรอบ) ภาพถูกตัดมาเห็นของจุดหมายในระยะใกล้กว่า ก่อนที่จะถูกวางลงบนโต๊ะ เราจะเห็นตำแหน่งของของจุดหมายที่สัมพันธ์กับโต๊ะและความเร็วของการเคลื่อนที่ของจุดหมาย ในข้อต่อทั้งสองจะต้องใกล้เคียงกัน ทำให้ความต่อเนื่องเกิดขึ้นบนโต๊ะ แสงสว่าง และตำแหน่งของมือ ดังนั้นการตัดภาพแบบนี้จึงไม่สะดุด ข้อต่อระยะใกล้ที่ข้ามเส้นการแสดงจึงไม่ควรนำมาใช้

2. ทิศทางบนจอ หากของจุดหมายถูกเคลื่อนจากซ้ายไปขวาในภาพระยะกลางข้อต่อ ภาพของของจุดหมายในระยะที่ใกล้กว่าจึงจะต้องเคลื่อนตามไปในทิศทางเดียวกัน การใช้มุมกล้องในทางตรงข้ามจะทำให้ของจุดหมายเคลื่อนที่จากขวาไปซ้ายแทนซึ่งจะทำให้เกิดภาพโดด ที่ผู้ชมสังเกตได้ง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของลิขสิทธิ์ที่มีการนำไปใช้

3. ความคล่องตัวของเส้นสายตา เส้นสายตาของคนที่มีมองดูของจดหมายควรจะอยู่ในทิศทางที่ผู้ชมเชื่อว่า มีของจดหมายอยู่ ถ้าเรามองออกไปนอกภาพด้วยเส้นสายตาที่ขนานไปกับความสูงของเรา มักจะหมายถึงเรากำลังมองไปที่บางสิ่งที่สูงนั้น ในขณะที่เมื่อเรามองต่ำลงมาเราจะสันนิษฐานว่าเรากำลังมองไปที่ของจดหมาย ผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ที่อยู่คนละซอตต้องอยู่ในเส้นสายตาเดียวกัน เพื่อที่จะจัดภาพระหว่างซอตนั้นได้ เส้นสายตาที่มองออกไปนอกกรอบภาพต้องเข้ากันกับการตัดหลังของผู้ชมไปยังที่ซึ่งตำแหน่งของคนที่เรากำลังสนทนาด้วยความจำเป็นที่จะต้องประสานความสัมพันธ์ของสถานที่ระหว่างซอต ประชานที่กำลังพูดและมุ่งไปทางซ้ายจะถูกสรุปโดยผู้ชมว่าเรากำลังพูดกับบางคนที่อยู่ทางด้านซ้าย ภาพตัดไปยังอีกคนหนึ่งที่มีมองไปทางขวาเป็นการยืนยันความคาดหวังของผู้ชม การเข้ากันของเส้นสายตากำหนดได้จากตำแหน่งของตนและมุมมอง เราแทบจะไม่สามารถใช้การตัดต่อเข้าไปจะแก้ไขการถ่ายที่ไม่เข้ากันได้ เล่นแต่จะใช้เทคนิคการกลับเพื่อย้อนสายตา แต่ก็จะไปสะดุดความสมมาตรอื่นๆ เช่น ทรงผมที่อาจกลับข้างไปด้วย

4. ขนาดของซอต เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการตัดต่อในการทำอินเตอร์คัต ภาพของใบหน้าการตัดจากภาพพระยะใกล้ปานกลางกับภาพพระยะใกล้ปานกลางด้วยกันของอีกคนหนึ่งเป็นการจัดการเพื่อไม่ให้เกิดการสะดุดของภาพจากความคล่องของกันของเส้นสายตาดังกล่าวมาแล้วในทางกลับกันการตัดระหว่างภาพพระยะไกลของคนคนหนึ่งกับภาพที่ถ่ายในระยะใกล้ปานกลาง ของอีกคนหนึ่งย่อมจะทำให้เกิดภาพโดดและไม่มีความต่อเนื่อง

เทคนิคในการลำดับภาพในการผลิตรายการโทรทัศน์

ศุสิทธิ์ วิโรจน์สกุล (2531) ได้กล่าวถึงเทคนิคต่างๆ ในการลำดับภาพไว้ดังนี้

การเรียงความ

1. ความยาวของภาพหรือซอต

การเปลี่ยนภาพหรือการตัดภาพแต่ละครั้ง จะทำให้ผู้ชมถูกกระตุ้นความรู้สึกขึ้นครั้งหนึ่งแล้วความรู้สึกนั้นจะค่อยๆ ลดลง จนกระทั่งมีการตัดภาพอีกครั้งหนึ่ง ถ้าความยาวของซอตพอเหมาะ อารมณ์ของผู้ชมจะถูกกระตุ้นตามจังหวะ ถ้าซอตยาวเกินไป อารมณ์ของผู้ชมจะราบเรียบไม่ตื่นเต้น แต่ถ้าซอตสั้นเกินไป อารมณ์จะถูกกระตุ้นแต่เพียงเบาบาง เพราะเกิดความเคยชินเสียแล้ว

ตามปกติซอตหนึ่งจะยาวไม่เกิน 15–30 วินาที แต่บางซอตอาจต้องยาวหรือสั้นกว่านี้ ยกตัวอย่างเช่น ภาพหลอดยาสีฟัน ถ้าเป็นเหตุการณ์ที่หมอฟันกำลังแนะนำให้คนไข้คนหนึ่งหันมาใช้ยาสีฟันชนิดหนึ่ง เพื่อเป็นการถนอมรากฟัน ภาพของหลอดยาสีฟันในมือของหมอฟันต้องมีความยาวมากกว่า 30 วินาที แต่ถ้าเป็นเหตุการณ์ที่แม่บ้านมาซื้อของในห้างสรรพสินค้า และหยิบ

หลอดยาสีฟันมาหลอดหนึ่งใส่ลงในตะกร้า ภาพมือของแม่บ้านที่กำลังหยิบหลอดยาสีฟันนั้นยาวเพียง 2-3 วินาทีก็พอ เพราะช่วงที่แม่บ้านหยิบหลอดยาสีฟันใส่ในตะกร้านั้นไม่ควรนานเกินไป จะเป็นการไม่สมจริง เป็นต้น

2. ความถี่ของการเปลี่ยนภาพ

ในการเปลี่ยนจากภาพหนึ่งไปสู่อีกภาพหนึ่ง ตามธรรมชาติการที่ยาว 30 นาที จะมีการเปลี่ยนภาพหรือตัดภาพประมาณ 200 ครั้ง แต่ก็อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามเนื้อเรื่อง ถ้าเป็นเรื่องราวที่แสดงการเคลื่อนไหวที่รวดเร็ว เช่น การวิ่ง การกระโดด การแข่งขันก็ต้องตัดภาพให้มีความสูงหรือเปลี่ยนภาพอย่างรวดเร็ว ผู้ชมจะได้เกิดความกระปี้กระเป่า แต่ถ้าเป็นเรื่องราวที่เชื่องช้า เช่น การถ่านหรือการเขียนหนังสือ การนั่งรับประทานอาหาร กรณีเช่นนี้ก็ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนภาพเร็วมาก เพราะมันจะเป็นการขัดกับอิริยาบถของผู้แสดง

การเชื่อมภาพ

การเชื่อมภาพในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ ทำได้หลายวิธีดังนี้

1. ตัด (Cut)

การตัดเป็นวิธีที่ง่ายที่สุดและใช้กันมากที่สุดเป็นการเปลี่ยนภาพจากภาพหนึ่งไปสู่อีกภาพหนึ่งอย่างรวดเร็ว และยังเป็น การช่วยถ่ายทอดความสนใจของผู้ชมไปสู่สิ่งใหม่ ช่วยชี้แนะสิ่งที่ต้องการเน้น ซึ่งเราควรจะต้องตัดภาพเพื่อสร้างความสัมพันธ์ หรือความต่อเนื่องของภาพแต่ละภาพ มิใช่เป็นการทำลายความต่อเนื่องของภาพ เทคนิคในการตัดภาพมีดังนี้

1.1 ไม่ควรตัดภาพของบุคคลด้วยภาพที่คล้ายกัน หรือต่างกันอย่างมากในเรื่องขนาดของภาพ มุมและ Headroom

1.2 ควรพิจารณาว่าควรตัดภาพตรงจุดไหน หลักการควรตัดภาพตรงจุดที่เริ่มการกระทำ หรือสิ้นสุดการกระทำ ไม่ควรตัดภาพขณะที่มีการกระทำ เพราะอาจทำให้ผู้ชมรู้สึกสะดุด เช่น ถ้าเราต้องการเสนอภาพของผู้แสดงที่กำลังจะเปิดประตูเข้าไปในห้อง เราควรที่จะตัดภาพใน 2 ลักษณะนี้ คือ ซอตแรกเป็นภาพของผู้แสดงกำลังจับลูกบิดประตู ตัดไปซอตที่สองเป็นภาพภายในห้อง ผู้แสดงกำลังเปิดประตูเข้ามา หรือซอตแรกเป็นภาพของผู้แสดงจับลูกบิดประตู เปิดประตูก้าวเข้าไปในห้องแล้วปิดประตู ตัดไป ซอตที่สองเป็นภาพภายในห้อง ผู้แสดงจับลูกบิดประตูซึ่งเปิดอยู่แล้ว การตัดภาพในลักษณะดังกล่าวเป็นการตัดก่อนเริ่มการกระทำ และหลังการกระทำ ผู้ชมจะรู้สึกสะดุดในขณะที่เราตัดภาพ ในทางตรงกันข้าม ถ้าเราตัดภาพในขณะที่มีการกระทำ เช่น ซอตแรกเป็นภาพผู้แสดงจับลูกบิดประตูเปิดประตู แล้วกำลังก้าวเข้าไปในห้อง ตัดไป ซอตที่สองเป็นภาพภายในห้อง ผู้แสดงกำลังก้าวเข้ามาในห้อง แล้วปิดประตู การตัดในลักษณะนี้ เราจะเชื่อมต่อการกระทำของผู้แสดงในซอตแรกและซอตที่สองให้แนบเนียนได้ยาก ผู้ชมจะรู้สึกสะดุดทันที

นอกจากนี้ยังมีอีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 ไม่ควรตัดภาพให้รู้สึกว่ภาพกระโดด (Jump Cut) ซึ่งเกิดขึ้นเมื่ออริยาบถบางตนขาดหายไป ช่วงกลางของกรกระทำ หรือช่วงกลางของคำพูดถูกตัดออกไป ยกตัวอย่างเช่น ข้อตแรกเป็นภาพผู้หญิงกำลังเปิดประตูรถ และทำท่าจะเข้าไปในรถ ตัดไปข้อที่สองเป็นภาพผู้หญิงกำลังติดเครื่องการตัดภาพเช่นนี้ ทำให้ภาพผู้หญิงกำลังเข้าไปนั่งในรถและจัดเตรียมที่นั่งก่อนที่จะติดเครื่องยนต์ขาดหายไป ทำให้เกิดผู้หญิงกำลังเข้าไปนั่งในรถและจัดเตรียมที่นั่งก่อนที่จะติดเครื่องยนต์ขาดหายไป ทำให้เกิดภาพกระโดด ซึ่งถือว่าเป็นการตัดภาพที่ไม่ดี อย่งไรก็ตาม ถ้าเป็นการตัดภาพกระโดดเพราะจงใจ ก็อาจทำได้ในกรณีที่ทำให้เรื่องราวกระชับยิ่งขึ้น เช่น ผู้ชายชวนผู้หญิงไปดูหนัง ตัดไปเป็นภาพผู้ชายและผู้หญิงอยู่ที่โรงหนัง การตัดเช่นนี้ได้ข้ามเหตุการณ์ไปมากมาย เป็นการตัดเหตุการณ์ที่ไม่มีความสำคัญหรือไม่น่าสนใจออกไป เพื่อให้เรื่องราวกระชับขึ้นเป็นการตัดภาพที่นิยมใช้กันมาก

1.4 ไม่ควรตัดภาพระหว่างภาพหยุดอยู่กับที่ กับภาพที่มีการเคลื่อนไหว เช่น ข้อตแรกเป็นภาพชายคนหนึ่งเปิดประตูรถแล้วเข้าไปนั่ง (รถยนต์อยู่กับที่) ตัดไปเป็นภาพรถยนต์คันนั้นกำลังแล่นไปอยู่ในถนน การตัดภาพเช่นนี้ไม่ควรทำ ควรให้ภาพแรกเห็นรถเคลื่อนออกไปเล็กน้อยก่อน แล้วจึงตัดไปเป็นภาพรถแล่นในถนน จึงจะได้ภาพที่สมบูรณ์

1.5 ควรรักษาทิศทางของการเคลื่อนไหว การตัดภาพผู้แสดงที่เคลื่อนไปทางซ้ายหรือขวา เข้าหาหรือถอยห่าง ล้วนแล้วแต่มีความหมายซึ่งเราควรรักษาทิศทางดังกล่าวเอาไว้ อย่างเช่นผู้ชายกับผู้หญิงกำลังเดินเข้ามาหากัน ถ้าเราให้ข้อตแรกเป็นภาพผู้ชายเดินหันหน้าทางขวา ตัดไปอีกข้อตหนึ่งเป็นภาพของผู้หญิงเดินหันหน้าไปทางขวาเช่นเดียวกัน เช่นนี้ก็จะทำให้ดูเหมือนว่าผู้ชายเดินตามผู้หญิง หรือไม่มีผู้หญิงเดินตามผู้ชาย ซึ่งจริงๆ แล้ว ในข้อตที่สองต้องเป็นภาพผู้หญิงที่เดินไปทางซ้าย จึงจะเป็นทิศทางที่ถูกต้อง หรืออีกตัวอย่างหนึ่งก็เช่น ข้อตแรกผู้ชายคนหนึ่งกำลังเดินอยู่ แล้วเขาก็หันไปเห็นเพื่อนๆ ของเขา กำลังคุยกันอยู่ทางด้านซ้าย ผู้ชายคนนั้นจึงเดินไปทางซ้าย ตัดไปเป็นภาพเพื่อนๆ กำลังคุยกันอยู่แล้วผู้ชายคนหนึ่งก็เดินเข้ามาทางขวา เช่นนี้เป็นการรักษาทิศทางของการเคลื่อนไหวที่ถูกต้อง ทำให้ผู้ชมไม่รู้สึกขัดๆ หรือกระตุก

2. เฟด (Fade)

2.1 เฟดเข้า (Fade In) เริ่มจากภาพดำแล้วบ่่อยๆ เห็นภาพชัดขึ้นเรื่อยๆ จนเห็นชัดเต็มที่ ควรใช้ในการเริ่มการแสดง เป็นการเปิดฉาก

2.2 เฟดออก (Fade Out) จากภาพที่เห็นชัดเต็มที่อยู่แล้วค่อยๆ จางลงเรื่อยๆ จนกลายเป็นภาพดำ เป็นการแสดงถึงการสิ้นสุดของการแสดงในฉากนั้น และเป็นการสิ้นสุดอย่างราบเรียบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 เฟดออกแล้วเฟดเข้า (Fade Out-In) เป็นการตัดต่อด้วยการเฟดภาพแรกออก แล้วเฟดภาพที่สองเข้ามาแทนที่ ใช้ในการแสดงการเปลี่ยนเวลาและสถานที่หรือใช้ในการแสดงให้เห็นว่า เรื่องราวในตอนกลางของเหตุการณ์ถูกตัดข้ามไป เพราะไม่มีความสำคัญไม่น่าสนใจ หรืออาจจะใช้กับภาพที่เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว เช่น ภาพแรกเป็นภาพรถแข่งที่กำลังแล่นอย่างรวดเร็ว จากนั้นก็เฟดออก แล้วเฟดเข้าเป็นภาพรถคันแรกเข้าสู่เส้นชัย เป็นต้น

3. ภาพจางซ้อน (Dissolve)

เป็นการผสมระหว่างภาพเฟดเข้าและเฟดออก โดยเราให้ภาพหนึ่งเฟดออกในขณะที่ภาพต่อไปเฟดเข้ามา ในตอนปลายของภาพแรก ซ้อนกับตอนต้นของภาพที่สองเล็กน้อย การตัดต่อภาพเช่นนี้เป็นการตัดต่อที่ราบเรียบ ทำให้เกิดความนุ่มนวล สบายตา ไม่ทำให้อารมณ์ของผู้ชมสะดุด ซึ่งการทำภาพจางซ้อนนี้ทำได้ทั้งอย่างรวดเร็วและอย่างช้า

3.1 ภาพจางซ้อนอย่างรวดเร็ว เป็นการแสดงให้เห็นการกระทำซึ่งเหมือนกันหรือแสดงให้เห็นว่าทั้งสองภาพเป็นเหตุการณ์ซึ่งอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน

3.2 ภาพจางซ้อนอย่างช้า เป็นการแสดงว่ามีการเปลี่ยนเวลาและสถานที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแสดงถึงเวลาซึ่งผ่านไป แสดงถึงความเจริญวัย เช่น จากเด็กเป็นผู้ใหญ่ หรืออาจจะใช้เมื่อต้องการย้อนเวลากลับไปสู่เหตุการณ์ในอดีต เช่น ภาพแรกเป็นภาพผู้ชายกำลังคิด Dissolve ไปเป็นภาพเหตุการณ์ในตอนที่เด็กของผู้ชายคนนั้น เป็นต้น นอกจากนั้น การตัดต่อด้วยวิธีนี้อาจจะใช้ในการแสดงถึงการก้าวหน้าของเหตุการณ์หรือการกระทำ เช่น ภาพแรกเป็นภาพผู้หญิงกำลังปอกเปลือกผลไม้ Dissolve ไปเป็นภาพผลไม้ที่ปอกเปลือกเอาไว้เรียบร้อยแล้ววางอยู่ในจาน เป็นต้น และสิ่งที่ควรระวังก็คือ ไม่ควรใช้ภาพจางซ้อนในช่วงกลางของการกระทำ

4. กวาดภาพ (Wipe)

เป็นการใช้เทคนิคพิเศษในการทำให้ภาพหนึ่งเข้ามาแทนที่อีกภาพหนึ่งด้วยการกวาดแหวก แทรก เลื่อน หมุน ฯลฯ โดยให้มีลักษณะรูปร่างที่แปลกตา โดดเินมากมาย มักใช้กับการกระทำที่สนุกสนาน ปกปิด ซ่อนเร้น เป็นการช่วยดึงดูดความสนใจของผู้ชม แต่ก็อาจจะทำลายมิติในภาพได้ ดังนั้นการกวาดภาพจึงมักนิยมใช้ในรายการประเภทต่างๆ เช่น รายการเพลง คอนเสิร์ต รายการเกมโชว์ และอื่นๆ ยกเว้นรายการการแสดงผลละคร

5. ซ้อนภาพ (Superimpose)

เป็นการนำภาพสองภาพมาซ้อนกันทำได้ 2 ลักษณะ คือ

5.1 การซ้อนให้ภาพหนึ่งทับอีกภาพหนึ่ง เช่น ภาพของผู้หญิงคนหนึ่งเดินอยู่หน้าฉากที่มีด ซ้อนกับภาพของชายทะเล ภาพที่เราเห็นจะเป็นภาพผู้หญิงเดินอยู่ที่ชายทะเล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 ซ้อนให้เห็นภาพทั้งสองที่ซ้อนกันอยู่พร้อมกัน ใช้ในการแสดงถึงความคิดหรือความฝัน เช่น ภาพคนกำลังหลับ ซ้อนกับภาพเหตุการณ์ในความฝัน ผู้ชมจะสามารถเข้าใจได้ว่า คนๆ นั้นกำลังฝัน

6. มอนтаж (Montage)

เป็นการแสดงภาพหลายๆ ภาพเรียงต่อกันอย่างรวดเร็ว โดยให้เห็นภาพแต่ละภาพในช่วงเวลาที่สั้นมาก ซึ่งอาจจะใช้วิธีตัดภาพ หรือเลื่อนหรือซ้อนภาพก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเราพูดถึงการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ ก็อาจจะให้เป็นภาพกีฬาฟุตบอล บาสเกตบอล เทนนิส แบดมินตัน ฯลฯ เรียงเข้ามาอย่างรวดเร็ว เป็นต้น

7. แบ่งจอภาพ (Split-Screen)

เป็นกลวิธีในการแยกภาพออกเป็น 2 ส่วนหรือมากกว่า ซึ่งในแต่ละส่วนจะเสนอเรื่องราวของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานที่ต่างกัน แต่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เช่น เหตุการณ์ที่ผู้แสดง 2 คน กำลังพูดคุยกันทางโทรศัพท์ เราก็ใช้วิธีแบ่งจอภาพเป็น 2 ส่วน แล้วเสนอภาพของผู้แสดงทั้งสองคนในแต่ละส่วน เป็นต้น

8. แช่ภาพ (Freeze)

เป็นการหยุดภาพเดี่ยวเอาไว้หนึ่งๆ ระยะเวลาหนึ่งซึ่งจะนานแค่ไหนก็ได้แต่ผู้ตัดต่อ เพราะไม่มีกำหนดตายตัวว่า จะต้องแช่ภาพเอาไว้เวลานานเท่าไร การแช่ภาพนี้นิยมใช้ในตอนจบของฉากหรือเมื่อจบรายการ อย่างเช่น ถ้าเป็นละครจะใช้เมื่อต้องการให้ผู้ชมเห็นภาพที่แสดงถึงอารมณ์ของตัวละครที่น่าสนใจ น่าตื่นเต้น หรือน่าหวาดกลัว ฯลฯ อีกทั้งยังเป็นการทิ้งท้ายให้ผู้ชมคาดเดาเหตุการณ์ต่อจากนั้นไปเอง ซึ่งผู้ชมจะสามารถคาดเดาได้ ยกตัวอย่างเช่น ละครที่เสนอเรื่องเกี่ยวกับภูตผีหรือเรื่องเร้นลับ ซึ่งในตอนจบ ตัวเอกกำลังจะถูกผีฆ่าตาย ตัวเอกพยายามหนีหัวซุกหัวซุนแต่ในที่สุดเมื่อตัวเอกหันมาอีกทีก็เจอผี ตัวเอกทำหน้าตกใจกลัวสุดขีด ตอนนี้องที่จะแช่ภาพระยะใกล้ ที่ใบหน้าของตัวเอกเอาไว้ เป็นการทิ้งท้ายให้ผู้ชมเห็นว่า ตัวเอกต้องตายแน่ โดยไม่จำเป็นต้องเสนอภาพต่อจากนี้อีก

9. ไอริส (Iris)

เป็นการเสนอภาพโดยเริ่มจากการให้เห็นภาพเป็นรูปวงกลมเล็กๆ แล้วค่อยๆ ขยายใหญ่ขึ้นจนเห็นเต็มจอภาพ ซึ่งใช้ในการเริ่มฉากใหม่หรืออาจจะเป็นการให้ภาพที่เห็นเต็มจอก่อนแล้วค่อยๆ ถูกปิดด้วยวงกลม จมหายไปจากจอภาพ ซึ่งก็ใช้ในการปิดฉาก ซึ่งการเชื่อมภาพแบบนี้จะใช้ได้กับรายการบางประเภทเท่านั้น เช่น รายการเกมโชว์ รายการตอบปัญหา รายการกีฬาที่มีบ้างแต่เป็นส่วนน้อย แต่สำหรับละครและสารคณีนั้นมักไม่นิยมใช้การเชื่อมภาพแบบนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เวลาที่ควรเปลี่ยนชอต

การรู้ว่าเมื่อใดควรเปลี่ยนชอต เป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับผู้ตัดต่อ ซึ่งในเรื่องนี้ส่วนใหญ่แล้วจะขึ้นกับดุลยพินิจของผู้ตัดต่อเอง แต่อย่างไรก็ตาม ก็มีหลักที่สำคัญๆ ที่ควรคำนึงถึงในการเปลี่ยนชอต ดังนี้

1. เพื่อให้เห็นสิ่งใหม่

เราจะตัดภาพเมื่อเราต้องการเสนอสิ่งใหม่ให้ผู้ชมเห็น อย่างเช่น รายการที่เสนอการปรุงอาหาร ภาพเดิมเราเสนอภาพพิธีกรกำลังแนะนำแม่บ้านให้ผู้ชมรู้จัก และก็คุยกันนิดหน่อยว่าวันนี้จะทำอาหารอะไร เมื่อถึงเวลาที่แม่บ้านแนะนำเครื่องปรุงต่างๆ ที่ใช้ในการปรุงอาหาร เราก็ควรจะตัดไปเป็นภาพระยะใกล้ของเครื่องปรุงต่างๆ ที่แม่บ้านกำลังแนะนำ หรือในขณะที่แม่บ้านกำลังปรุงอาหารให้ชม ก็ต้องมีการตัดไปเป็นภาพระยะใกล้ของอาหารที่กำลังปรุงอยู่ด้วย เป็นต้น

2. เพื่อให้เห็นมุมมองที่ต่างกันออกไป

เราจะตัดภาพจากภาพหนึ่งไปยังอีกภาพหนึ่ง เมื่อเราเห็นว่าเราน่าจะให้ผู้ชมได้เห็นอะไรที่ต่างไปจากเดิม ซึ่งอาจจะเป็นซับเจ็คเดิม แต่เป็นคนละด้าน คนละมุม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นความแปลกหรือความสำคัญอย่างอื่นบ้าง ยกตัวอย่างเช่น รายการกีฬา เราจะต้องพยายามเสนอภาพแข่งขันกีฬาในหลายๆ มุม พยายามใช้ภาพที่มีมุมที่ผู้ชมจะสามารถมองเห็นการแข่งขันได้อย่างชัดเจน เช่น กีฬาชกมวย บางภาพกรรมการอาจจะเข้ามายืนยังการชกนักมวยทั้งสองพอดี เราก็ต้องตัดไปเป็นภาพจากมุมอื่นที่ไม่มีกรรมการยืนบัง แต่ทั้งนี้ก็ต้องระวังไม่ให้เกิดภาพกระโดดด้วย

3. เมื่อชอตนั้นมีบางสิ่งมากระทบหรือดึงดูดความสนใจความอยากรู้อยากเห็น

เมื่อภาพเดิมเป็นภาพของชายคนหนึ่งกำลังอ่านหนังสือพิมพ์อยู่ที่เก้าอี้ ทันใดนั้นก็มียิ่งคนอีกคนร้องเรียกชายคนนั้นหันไปมองตอนนีเองที่เราควรจะตัดภาพไปเป็นภาพของคนที่มาเรียก เพราะผู้ชมย่อมอยากรู่ว่าใครมาเรียก

4. เมื่อมีปฏิกิริยาตอบโต้

เมื่อเราต้องการให้ผู้ชมเห็นถึงปฏิกิริยาตอบโต้ของซับเจ็คหรือกลุ่มซับเจ็คที่มีต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้น อย่างเช่น รายการละคร ภาพเดิมเป็นภาพที่มีผู้ชายคนหนึ่งเข้ามาหาผู้หญิงคนหนึ่ง ซึ่งอยู่ในห้อง ชายคนนั้นนำข่าวมาบอกว่าพ่อของเธอประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต ตอนนี้อยู่หม่อมเป็นผู้ที่มีปฏิกิริยาต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง เราก็ควรจะตัดไปเป็นภาพระยะใกล้ใบหน้าของผู้หญิงที่กำลังแสดงให้เห็นอารมณ์เศร้า เสียใจ หรืออารมณ์อื่นๆ แล้วแต่บทบาทของตัวละครตัวนั้น

8. การประเมินรายการ

วสันต์ อดิศัพท์ (2533:143–144) ได้กล่าวถึงการประเมินรายการไว้ว่า การประเมินรายการเป็นการศึกษาว่าเทปวีดิทัศน์ที่ผลิตขึ้นมานั้นมีประสิทธิภาพเพียงใดต่อกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งทำได้ 2 รูปแบบ คือ

1. การประเมินด้วยผู้เชี่ยวชาญ โดยจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญขึ้นเป็นผู้ประเมินเทปวีดิทัศน์ชุดที่ผลิตขึ้น ผู้เชี่ยวชาญชุดนี้ควรประกอบด้วย นักวัดและประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญด้านโทรทัศน์นักเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา บุคคลเหล่านี้จะร่วมกันวิเคราะห์ในการปรับปรุงเทปวีดิทัศน์ให้ดียิ่งขึ้น

2. การประเมินโดยการทดลอง เป็นการนำเอาเทปวีดิทัศน์ที่ผลิตขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายและวัดดูว่าเขาบรรลุหรือผ่านวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และนิพนธ์ ศุภศรี (2528:163–164) ได้กล่าวว่า การประเมินรายการมีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้เห็นว่ารายการที่จัดทำขึ้นดีหรือไม่ โดยทั่วไปการประเมินผลจะทำ 2 ครั้ง คือ

1. การประเมินขณะผลิตรายการซึ่งเรียกว่า “การประเมินผลการผลิต” ช่วงที่เหมาะสมสำหรับการประเมิน คือ หลังจากเขียนโครงร่าง เขียนบท หรือหลังจากการบันทึกรายการเป็นระยะๆ ผู้ประเมินผลควรเป็นตัวผู้เขียนบท ผู้ร่วมงาน ผู้เชี่ยวชาญด้านโสตทัศนศึกษา และหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสาร นอกจากนี้ก็ควรปรึกษาหารือผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ทางการศึกษาด้านการสื่อสารและด้านเนื้อหาวิชาด้วย

2. การประเมินผลหลังจากการทำสิ้นสุดลงแต่ก่อนการใช้งานจริงซึ่งเรียกว่า “การประเมินรายการ” โดยจะเสนอรายการให้ผู้ชมกลุ่มเล็กๆ ดูก่อนแล้วทำการประเมินผลจาก 3 รูปแบบ

2.1 การสังเกตผู้ชม

2.2 การทดสอบรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา

2.3 การใช้แบบทดสอบหรือแบบประเมิน

อาจกล่าวได้ว่า การประเมินเป็นการวัดดูว่ารายการที่ผลิตตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ต้องแก้ไขอย่างไรบ้างโดยจะนำเทปวีดิทัศน์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินและนำไปให้กลุ่มเป้าหมายจำนวนหนึ่งดูและนำข้อผิดพลาดมาแก้ไข

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าขั้นตอนกระบวนการผลิตวีดิทัศน์ ต้องเริ่มจากการรวบรวมข้อมูลเนื้อหาข้อเรื่องที่จะทำการผลิตก่อนว่ามีข้อมูลมากน้อยเพียงไร ข้อมูลมีความทันสมัย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นปัจจุบันหรือไม่ เมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการครบถ้วนแล้ว จึงลงมือเขียนบทวิดิทัศน์จากข้อมูลที่มีอยู่ เมื่อได้บทวิดิทัศน์แล้ว ก็เตรียมการผลิตวิดิทัศน์โดยวางแผนการทำงานว่าต้องใช้อุปกรณ์ใดบ้าง ติดต่อบุคคลหรือสถานที่ที่จะทำการถ่ายทำ ฯ จากนั้นถึงขั้นตอนการถ่ายทำตามบทวิดิทัศน์ เมื่อได้ภาพตามบทที่ได้เขียนไว้เรียบร้อยแล้ว จึงนำตัดต่อและบันทึกเสียงและผลิติดอกมาเป็นวิดิทัศน์ และทำการประเมินสื่อก่อนนำไปใช้จริง

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตต์กัว

สมชาย สมนตรระกุล (2549) ได้กล่าวถึงชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตต์กัวไว้ดังนี้

2.1 ความเป็นมาของชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตต์กัว

ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตต์กัวถูกบุกเบิกเมื่อประมาณ 130 ปีที่ผ่านมา โดยนาย อิบรอฮีมและ นางชานี บิดิล สองสามีภรรยาที่อพยพถิ่นฐานมาจากปัตตานีมาอยู่แถวลุ่มแม่น้ำแสนแสบ (บริเวณบ้านลำเจียรในปัจจุบัน) จากพื้นที่ที่เคยเป็นป่าได้ถูกปรับปรุงและพัฒนาเป็นที่ที่ทำสวน ไร่ นา เป็นอาชีพหลัก โดยระบบครอบครัวและลูกหลานสืบมา ความเป็นวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ความสัมพันธ์ในชุมชนเป็นระดับเครือญาติเกือบทั้งชุมชน คนในชุมชนส่วนใหญ่นับถือศาสนา อิสลามโดยยึดแนวทางตามคัมภีร์อัล – กุรอานอย่างเคร่งครัด ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตต์กัวมีการแบ่งกลุ่มบริหารงานดูแลภายในชุมชนออกเป็น 12 กลุ่มบ้าน โดยยึดจาเครือญาติ สภาพทาง ภูมิศาสตร์ ทำเลที่ตั้งและการรวมตัวกันอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน คณะกรรมการชุมชนมีการกระจาย อำนาจให้แต่ละหมู่บ้านมีคณะกรรมการซึ่งจัดตั้งขึ้นอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อที่จะสามารถดูแลและ ประสานงานภายในชุมชนให้เป็นระบบอย่างทั่วถึง

2.2 ข้อมูลทั่วไปของชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตต์กัว

2.2.1 ด้านการศึกษา

- 1) ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ดำเนินการโดยคณะกรรมการชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตต์กัว
- 2) ชั้นอนุบาล – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
- 3) ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ดำเนินการโดยศูนย์บริการการศึกษาเขตหนองจอก
- 4) ระดับปริญญาตรี โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

2.2.2 ด้านสวัสดิการ

- 1) การรักษาพยาบาลเบื้องต้น มีศูนย์สุขภาพชุมชนโดย อสส.สำนักอนามัย

เอกกรุงเทพมหานครที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) สหกรณ์ร้านค้าชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดี๊กว่า โดยคณะกรรมการชุมชน จะมีการปันผลในรอบปีและจัดทุนสนับสนุนสังคม เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน, โรงเรียนสอนศาสนาอิสลามลำไทร

3) กองทุนชุมชน 1 ล้านบาท โดยคณะกรรมการกองทุนฯ เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน มีทุน 1,007,9440.84 (ยอดเดือนมิถุนายน 2547) มีคณะกรรมการดำเนินงานตั้งอยู่บนฐาน 6 กลุ่มอาชีพดังต่อไปนี้

- 3.1) กลุ่มสัตว์เศรษฐกิจ
- 3.2) กลุ่มคหกรรมลำไทร
- 3.3) กลุ่มเกษตรกรรมลำไทร
- 3.4) กลุ่มหัตถกรรม
- 3.5) กลุ่มการค้า
- 3.6) กลุ่มโรงสีข้าว

ในกระบวนการนี้มีการดำเนินการสั่งจะออมทรัพย์จากสมาชิก 6 กลุ่มอาชีพอีกเดือนละ 20 บาท เพื่อร่วมทุนหมุนเวียนต่อไป

4) กองทุนฌาปนกิจกิจสงเคราะห์ ดำเนินการโดยคณะกรรมการมัสยิดคอยรุดดี๊กว่า ซึ่งในรอบปีสมาชิกในครอบครัวจะรวมกองทุนครอบครัวละ 50 บาท เมื่อสมาชิกของครอบครัวใดเสียชีวิตลง กองทุนจะจ่ายให้ศพละ 3,500 บาท

5) กองทุนชะกาดและข้าวสารฟัดเราะห์ ดำเนินการโดยคณะกรรมการมัสยิดคอยรุดดี๊กว่า เป็นการสังคมสงเคราะห์ตามหลักการศาสนาโดยจะมีการรวมทุนกันเป็นครั้งคราวตามบัญญัติศาสนาอิสลาม

2.2.3 ด้านสาธารณูปโภค

- 1) ไฟฟ้า มีใช้ครบทุกหลังคาเรือน
- 2) โทรศัพท์ มีใช้ประมาณ 95% ของบ้านในชุมชน
- 3) น้ำบาดาล ได้เชื่อมต่อบ่อบาดาลในชุมชน
- 4) น้ำประปา ดำเนินการติดตั้งมิเตอร์ได้ในบางส่วน เนื่องจากยังขาดท่อเมนตีใน

ชุมชน

2.2.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากชุมชนมีพื้นฐานทางกรเกษตรต้องการที่จะอยู่ร่วมกับธรรมชาติและพึ่งพาและพึ่งพิง จึงมีความต้องการให้มีสิ่งแวดล้อมที่จะเอื้ออำนวยที่เหมาะสมกับวิถีชีวิต เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของตนเอง บ้านจึงได้รับการสนับสนุนการรักษาสิ่งแวดล้อมตามความสนใจ และพึงพอใจในบริบทของตนเองอย่างพอเพียงและพึงตนเองได้ในระดับหนึ่ง

2.3 ผลงานและรางวัลที่ได้รับ

2.3.1 รางวัลรองชนะเลิศมีผลติดกับการพัฒนา ในงานเมล็ดกลาง เมื่อปี 2537

2.3.2 รางวัลชนะเลิศชุมชนสะอาด ตามโครงการร่วมใจทำไทยให้สะอาด ของสมาคมสร้างสรรค์ไทย มูลนิธิตาวิเศษ ร่วมกับกรุงเทพมหานคร 13 ตุลาคม 2540

2.3.3 รางวัลชนะเลิศประกวดกิจกรรมวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ของสมาคมครูวิทยาศาสตร์ แห่งประเทศไทย ร่วมกับกลุ่มชินวัตร 3 ธันวาคม 2540

2.3.4 รางวัลชนะเลิศ การประกวดสวนหย่อมกินได้ สู้ภัย ไอเอ็มเอฟ ลานคนเมือง 100 ปี คนดีหนองจอก 20 กุมภาพันธ์ 2541

2.3.5 โรงเรียนดีเด่นด้านรักษาความสะอาด 10 โรงเรียน ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ร่วมกับบริษัทวิม แห่งประเทศไทย

2.3.6 รางวัลชนะเลิศชุมชนดีเด่นในการร่วมใจสู้ภัยเศรษฐกิจ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ รับพระราชทานโล่รางวัลจากโล่รางวัลจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 2 มีนาคม 2542

2.3.7 อาสาสมัครสาธารณสุขดีเด่น ของกรุงเทพมหานครและกระทรวงสาธารณสุข 20 มีนาคม 2546

2.3.8 ชนะเลิศชุมชนสาธารณสุขมูลฐานดีเด่น ระดับ กรุงเทพมหานคร 20 มีนาคม 2546

2.3.9 ชนะเลิศชุมชนสีเขียว ไชนครีนครินทร์ เมษายน 2547

2.3.10 รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 ชุมชนน่าอยู่ ระดับกรุงเทพมหานคร 3 มิถุนายน 2547

2.3.11 รางวัลชุมชนปลอดลูกน้ำยุงลาย กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข 6 กันยายน 2547

2.3.12 ชนะเลิศโครงการประกวดภูมิปัญญา ชุมชนร่วมใจป้องกันภัยบนท้องถนน สภาวิศวกร 4 กุมภาพันธ์ 2548

2.4 ความคาดหวังในอนาคต

ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักกว่าที่สืบสานความยั่งยืนมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในอนาคตขึ้นอยู่กับความต้องการสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่มีองค์การสามประสานที่จะคอยให้การสนับสนุนและคำจูงให้เกิดกระบวนการพัฒนาต่อไป

ในสายตาและความพึงประสงค์ของประชาชนชาวชุมชนมีคำตอบ ณ วันนี้ว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.1 สถานที่อยู่อาศัย ต้องการมีสภาพบ้านเรือนสะอาด ถูกสุขลักษณะ สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยมีศาสนาอิสลามเป็นศูนย์กลางของการดำเนินชีวิต พร้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาดำเนินวิถีชีวิตในครัวเรือน

2.4.2 สภาพพื้นที่สีเขียว จากการระดมกำรบำรุงรักษาต้นไม้ที่มีอยู่และปลูกเพิ่มเติมให้ร่มรื่นทั้งชุมชน

2.4.3 การกำจัดของเสีย เช่น ขยะมูลฝอย น้ำเสียเข้าสู่ระบบการคัดแยกขยะและบำบัดน้ำเสียด้วยกระบวนการทางธรรมชาติ

2.4.4 การศึกษาในทุกกระดับ(ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ถึงระดับอุดมศึกษา) ควรได้รับการสนับสนุนและดูแลจากบุคคลในชุมชน และส่วนราชการอย่างต่อเนื่อง

2.4.5 การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและส่งเสริมวัฒนธรรมของท้องถิ่น น่าจะเกิดการขึ้นในชุมชนและพื้นที่ของสำนักงานเขตหนองจอก

ชุมชนแผ่นดินทองคอรุดดีกว่า ได้ยึดถือเอาแนวปฏิบัติในลักษณะนี้มาดำเนินการพัฒนา ตั้งแต่แรกเริ่มให้คนรู้จักท้องถิ่น หรือที่มาของชุมชน จนกระทั่งมีกระบวนการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอก ระบบ และตามอัธยาศัยไปปรับปรุงให้ผสมกลมกลืนกับการดำเนินชีวิต ความน่าอยู่แบบหนึ่ง อาจจะเหมาะสมกับพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง มิได้หมายถึงที่จะต้องเหมือนกันทั้งหมด ชุมชนแผ่นดินทองคอรุดดีกว่าจึงยึดรูปแบบชุมชนชนบทในเมืองหลวงนี้ไว้ต่อไป

3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อวิถีทัศน์

ทิตินา แคมณี (2526:55-56) ได้วิจัยเรื่องการผลิตและการใช้วิถีทัศน์ประกอบการฝึกอบรมกระบวนการกรกลุ่มในปี พ.ศ. 2524 โดยได้ผลิตวิถีทัศน์เพื่อใช้ประกอบการฝึกอบรมกระบวนการกรกลุ่มแก่ข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 4 เรื่องคือ มนุษย์สัมพันธ์ ลักษณะผู้นำ บทบาทสมาชิกกรกลุ่มและทักษะการนำอภิปราย ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการศึกษาโดยวิถีทัศน์สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการศึกษาโดยวิถีทัศน์ แสดงว่าวิถีทัศน์มีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าควรมีการผลิตวิถีทัศน์เพื่อการศึกษากรนอกระบบกับผู้ศึกษาในระดับต่างๆทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เช่น การให้ความรู้แก่เกษตรกรและการให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์ต่างๆเช่นเพื่อให้ความรู้ เพื่อฝึกอาชีพหรือความชำนาญบางอย่าง

สุดสวาท เกศบุรมย์ (2530: 176-177) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นและเอกความต้องการวิถีทัศน์เพื่อการศึกษาด้านอาชีพ สำหรับศูนย์กรศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด โดยการกรค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ออกแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดต่างๆ
ปรากฏผลดังนี้

1. ความต้องการวิดิทัศน์เพื่อการศึกษาด้านอาชีพ 9 วิชา คือ วิชาช่างยนต์ วิชาช่าง
วิทย์ วิชาช่างเลื้อสตรี่ วิชาช่างเลื้อชาย วิชาชีพเกษตร วิชาช่างเชื่อมโลหะ วิชาอาหารและขนม วิชา
ช่างตัดผมเสริมสวย ตามลำดับ ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนจังหวัด ต้องการรายการวิดิทัศน์เพื่อนำไปให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับเรื่องอาชีพ
เนื่องจากเห็นว่าการประกอบอาชีพ จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิต

2. รูปแบบการนำเสนอรายการวิดิทัศน์เห็นว่ารูปแบบการนำเสนอรายการวิดิทัศน์ ควร
ใช้การสาธิตเพราะว่าวิดิทัศน์ใช้ในการสาธิตได้ดี สามารถแสดงให้เห็นทุกขั้นตอนโดยเฉพาะภาพที่
แสดงในระยะใกล้ ทำให้ผู้ดูเห็นสิ่งที่ต้องการจะเน้นได้ชัดเจนและเห็นว่ารูปแบบการนำเสนอ
รายการวิดิทัศน์ควรใช้หลากหลายรูปแบบด้วยกัน ซึ่งอาจเป็นทั้งการบรรยาย การสาธิต การ
สนทนาซักถาม สารคดีและละคร โดยพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหารายการประกอบด้วย
ทั้งนี้เพราะการนำเสนอรายการหลายรูปแบบทำให้ผู้ชมไม่เบื่อกง่าย

3. ความยาวของรายการวิดิทัศน์ รายการวิดิทัศน์เพื่อการศึกษา เพื่ออาชีพแต่ละ
รายการ ควรมีความยาวตั้งแต่ 10-15 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการวิจัย (Research Methodologies)

เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

1. กล้องถ่ายวิดีโอพร้อมอุปกรณ์
2. ม้วนวิดีโอเทปเปล่า
3. ตลับเทปม้วนเปล่า
4. เทปเพลงบรรเลง
5. เครื่องตัดต่อวิดีโอ (เครื่องตัดต่อคอมพิวเตอร์ Program Adobe Premiere Pro 2.0)

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการดำเนินการผลิตวิดีโอ

- 1.1 ศึกษาระเบียบและรายละเอียดของวิชาปัญหาพิเศษ
- 1.2 ศึกษาข้อมูลทางการผลิตวิดีโอ
- 1.3 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการผลิตวิดีโอเพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองอยุธยา

วัสดุ

1.4 ผลิตวิดีโอ โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1.4.1 เขียนบทวิดีโอ
- 1.4.2 วางแผนการผลิต
- 1.4.3 ถ่ายทำวิดีโอ
- 1.4.4 บันทึกเสียง/ตัดต่อ

1.5 สร้างแบบประเมินวิดีโอ

- 1.5.1 แบบประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการผลิตสื่อ
- 1.5.2 แบบประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ขั้นตอนการประเมินคุณภาพ

2.1 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไขแบบประเมิน

2.2 นำวิดิทัศน์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้ เป็นผู้ประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาตามแบบประเมินในภาคผนวก ค

2.2.1 อาจารย์สมชาย สมานตระกูล

2.2.2 อาจารย์วิวัฒน์ สมานตระกูล

2.2.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภสมบุรณ์ อึ้งรัตนกร

2.3 นำวิดิทัศน์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพด้านการผลิตสื่อจำนวน 5 ท่าน โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้ เป็นผู้ประเมินคุณภาพด้านการผลิตสื่อตามแบบประเมินในภาคผนวก ง

2.3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมาภรณ์ ชันธิศรี

2.3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คุหาสวรรค์เวช

2.3.3 อาจารย์ณัฐกร สงคราม

2.3.4 คุณสุพัชระ ปานรศทิพ

2.3.5 คุณพูลศรี จันทุคาม

ซึ่งผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไป จึงจะนำไปทดลองใช้ต่อไป

3. ขั้นตอนการทดลองใช้

ในการนำวิดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดีกว่าไปทดลองใช้ ดำเนินการโดย นำวิดิทัศน์ไปให้บุคคลทั่วไปชม จากนั้นทำการประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไปจำนวน 30 คน ตามแบบประเมินในภาคผนวก จ

4. การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

4.1 ค่าสถิติที่ใช้

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของ การประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ และการประเมินด้านความพึงพอใจในการรับชมวิดิทัศน์ของบุคคลทั่วไป ค่าสถิติที่ใช้คือ

ค่าร้อยละ คำนวณได้จากสูตร

$$\text{ร้อยละ} = (X/N) \cdot 100$$

X = จำนวนตัวอย่างที่ต้องทำการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

ค่าเฉลี่ย คำนวณได้จากสูตร

$$\bar{X} = \sum xi / N$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของสื่อ

$\sum xi$ = ผลของคะแนนที่ทำการประเมิน

N = จำนวนผู้ประเมิน

4.2 การแปรผลข้อมูล

การให้คะแนนในการประเมินด้านต่างๆ ได้แบ่งการให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง ดีมาก
- 4 หมายถึง ดี
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

4.3 เกณฑ์ในการแปรผลข้อมูล

การแปรความหมายของค่าเฉลี่ยของการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งการให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

- 4.20 – 5.00 = ดีมาก
- 3.40 – 4.19 = ดี
- 2.60 – 3.39 = ปานกลาง
- 1.80 – 2.59 = พอใช้
- 1.00 – 1.79 = ต้องปรับปรุง

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.4.1 การประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านการผลิตสื่อ ทำการวัดคุณภาพและความถูกต้องของเนื้อหาโดยใช้แบบสอบถามแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยนำเสนอในรูปแบบตารางอภิปรายและแปรผลโดยการบรรยาย ถ้าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยหรือต้องปรับปรุงให้นำวิดิทัศน์นั้นมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการผลิตสื่อ จนกว่าค่าเฉลี่ยคุณภาพของสื่ออยู่ในระดับดีขึ้นไป จึงจะสามารถนำไปใช้งานตามวัตถุประสงค์ได้

4.4.2 การประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป ทำการวัดความพึงพอใจโดยใช้แบบสอบถามแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย นำเสนอในรูปแบบตารางคำอธิบายและแปรผลโดยการบรรยาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
ผลการศึกษาและวิจารณ์ผล
(Findings and Results)

ผลการศึกษา

จากการศึกษาในครั้งนี้ขอเสนอผลการศึกษาเป็น 2 ส่วน คือ 1) กระบวนการและวิธีการผลิต 2) ผลการประเมินสื่อ

1.กระบวนการและวิธีการผลิต

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการผลิตวีดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักวาในครั้งผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าข้อมูลของชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักวา แล้วจึงสู่กระบวนการผลิตเพื่อให้ได้มาซึ่งวีดิทัศน์เพื่อใช้ในการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักวา

โดยในกระบวนการผลิตที่ได้จากการศึกษาวรรณกรรมทำให้แยกกระบวนการและวิธีการผลิตวีดิทัศน์ได้ดังนี้ คือ

1. ทำการวางแผนกำหนดจุดประสงค์ของเป้าหมายให้ชัดเจน ศึกษาข้อมูลรวบรวมข้อมูลและเอกสารเกี่ยวกับกระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์และข้อมูลพื้นฐานของชุมชนคอยรุดตักวา และออกพื้นที่ไปยังชุมชนคอยรุดตักวาเพื่อศึกษา เก็บข้อมูลอย่างละเอียด พร้อมทั้งเข้าไปคุยกับชาวบ้านในชุมชนเพื่อวางขอบเขตเนื้อหาของวีดิทัศน์ จากนั้นคัดเลือกข้อมูลและเอกสารนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้กลับมาศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการผลิตวีดิทัศน์ว่าสามารถทำได้ครอบคลุมกับความต้องการเพียงไร เมื่อพิจารณาเสร็จเรียบร้อยแล้วทำการเขียนบทวีดิทัศน์โดยให้มีเนื้อหาครบถ้วนตามวัตถุประสงค์และความต้องการของชุมชน ทั้งนี้ต้องกำหนดเวลาให้เหมาะสมแก่การนำเสนอด้วย นำบทวีดิทัศน์ที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาตรวจสอบเบื้องต้นเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมและความถูกต้องของเนื้อหา แล้วกลับมาแก้ไขให้ถูกต้อง

2. เตรียมการถ่ายทำ โดยนำบทที่ได้มาวางแผนการถ่ายทำวีดิทัศน์ เพื่อให้ได้ภาพตรงกับความหมายมากที่สุด ทั้งนี้ก่อนทำการถ่ายทำ ต้องเตรียมเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายทำให้พร้อม และนัดหมายกับผู้ดูแลหรือรับผิดชอบสถานที่ถ่ายทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ขั้นการถ่ายทำ ดำเนินการโดยใช้กล้องระบบดิจิทัล มินิดีวีดี และทำการถ่ายทำตาม โดยกำหนดตามกิจกรรมของชุมชนในแต่ละช่วง เพื่อให้ได้ภาพที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งการถ่ายทำ ครั้งนี้ใช้ระยะเวลาประมาณ 3 เดือน

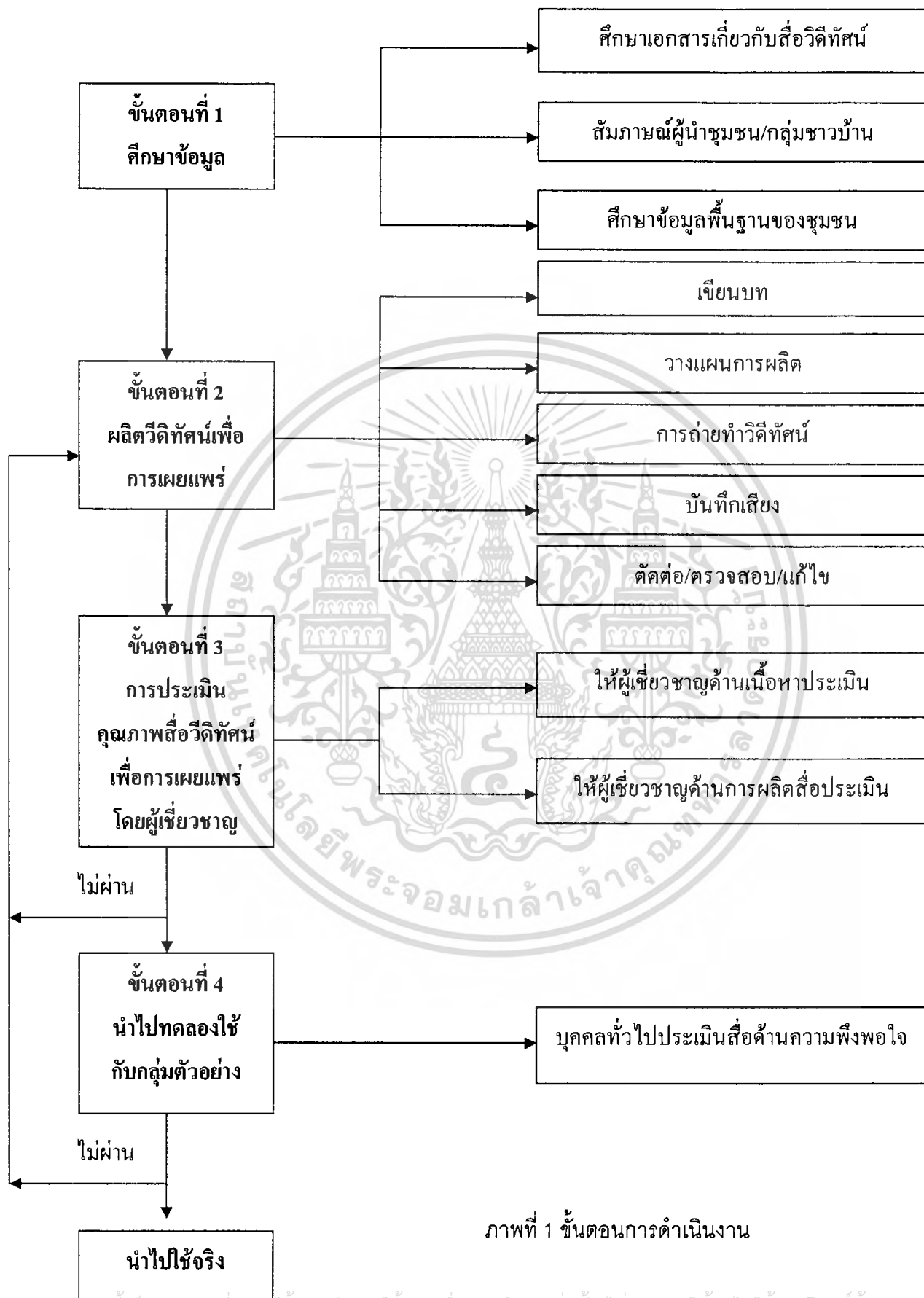
4. ขั้นหลังการถ่ายทำ ดำเนินการโดยการลงเสียงบทวิดีโอทัศน์ และนำภาพที่ได้จากการถ่าย ทำทั้งหมด มาทำการตัดต่อโดยใช้ระบบดิจิทัลวิดีโอผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้ Program Adobe Premiere Pro 2.0 เมื่อตัดต่อเสร็จเรียบร้อยแล้วแปลงไฟล์และบันทึกลงแผ่น ดีวีดีเพื่อ ความคมชัดสูงสุด

5. ขั้นตอนการประเมินสื่อและทดลองใช้ เมื่อผลิตเสร็จเป็นวิดีโอทัศน์ได้นำเอาวิดีโอทัศน์ที่ สมบูรณ์ไปประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 ท่าน แบ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3 ท่าน และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ 5 ท่าน จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้กับบุคคลทั่วไป

ทั้งนี้ขั้นตอนการผลิตสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผลการประเมินสื่อ

ในที่นี้ขอนำเสนอผลการประเมินออกเป็น 3 ส่วน คือ ผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา สื่อ และบุคคลทั่วไป

2.1 ผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ($\bar{X}=4.23$) และจากการพิจารณาแยกเป็นรายหัวข้อพบว่า การประเมินในด้านต่างๆต่อไปนี้อยู่ในเกณฑ์ดีมาก คือ เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความทันสมัยของเนื้อหา ความน่าสนใจของเนื้อหา เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ความต่อเนื่องของเนื้อหา คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้ในการเผยแพร่ และในประเด็นอื่น คือ ปริมาณของเนื้อหา ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และความถูกต้องของเนื้อหา ความสมบูรณ์ของเนื้อหา มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดี

ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1. ควรปรับปรุงด้านภาษาและการออกเสียง ในบางคำที่เป็นภาษาอาหรับ
2. ควรเพิ่มเนื้อหาด้านศาสนา

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศน์จากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ระดับความคิดเห็น
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.66	ดีมาก
2. เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.33	ดีมาก
3. ความถูกต้องของเนื้อหา	3.66	ดี
4. ความต่อเนื่องของเนื้อหา	4.33	ดีมาก
5. ความทันสมัยของเนื้อหา	4.66	ดีมาก
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา	4.66	ดีมาก
7. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา	3.66	ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับควรใช้เฉพาะเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้ผู้อื่นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ระดับความคิดเห็น
8. ปริมาณของเนื้อหา	4.00	ดี
9. ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.00	ดี
10. คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม	4.33	ดีมาก
11. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้ในการ เผยแพร่	4.33	ดีมาก
รวม	4.23	ดีมากดีมาก

2.2 ผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศนียภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ

จากตารางที่ 4 ในด้านการผลิตสื่อ นั้น ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ($\bar{X}=4.22$) และ จากการพิจารณาในรายหัวข้อที่ทำการประเมินพบว่า การประเมินในด้านต่างๆ ต่อกันอยู่ในเกณฑ์ดีมาก คือ ความชัดเจนของภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับเสียง ความเหมาะสมของเทคนิคการถ่ายภาพ ความชัดเจนของเสียงบรรยาย จังหวะในการบรรยาย การบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ ความชัดเจนของเสียงดนตรี ขนาดของตัวอักษร สีของตัวอักษร รูปแบบของตัวอักษร กราฟฟิกของไตเติ้ลและเครดิต ความต่อเนื่องของลำดับภาพ เทคนิคการตัดต่อภาพ ความสอดคล้องของภาพกับคำบรรยาย ความเหมาะสมของสี ความเหมาะสมของตัวอักษร ความน่าสนใจของทัศนียภาพ ความเหมาะสมของการนำไปเผยแพร่ ส่วนประเด็นที่เหลือคือ ความเหมาะสมของภาพในการสื่อความหมาย ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ ความเหมาะสมของเสียงบรรยายกับดนตรี เวลาในการนำเสนอโดยรวมและความเหมาะสมของภาพ มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดี

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ

1. น่าจะใช้เสียงผู้บรรยาย เพราะสัมภาษณ์ทั้งหมดเป็นผู้ชาย
2. ควรเพิ่มสัมภาษณ์ชาวบ้านอีกนิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่หรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินคุณภาพวิดีโอทัศนจากผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ระดับความคิดเห็น
ภาพ		
1. ความชัดเจนของภาพ	4.40	ดีมาก
2. ความเหมาะสมของภาพในการสื่อ ความหมาย	4.00	ดี
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับเสียง	4.20	ดีมาก
4. ความเหมาะสมของเทคนิคการถ่ายภาพ	4.20	ดีมาก
เสียง		
1. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	4.40	ดีมาก
2. จังหวะในการบรรยาย	4.60	ดีมาก
3. การบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ	4.20	ดีมาก
4. ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ	4.00	ดี
5. ความชัดเจนของเสียงดนตรี	4.20	ดีมาก
6. ความเหมาะสมของเสียงบรรยายกับดนตรี	4.00	ดี
ตัวอักษรและกราฟฟิก		
1. ขนาดของตัวอักษร	4.60	ดีมาก
2. สีของตัวอักษร	4.20	ดีมาก
3. รูปแบบของตัวอักษร	4.60	ดีมาก
4. กราฟฟิกของไตเติ้ลและเครดิต	4.40	ดีมาก
การตัดต่อลำดับภาพ		
1. ความต่อเนื่องของลำดับภาพ	4.40	ดีมาก
2. เทคนิคการตัดต่อภาพ	4.20	ดีมาก
3. ความสอดคล้องของภาพกับคำบรรยาย	4.40	ดีมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ระดับความคิดเห็น
เวลา		
1. เวลาในการนำเสนอโดยรวม	3.80	ด
บรรจุกัณฑ์		
1. ความเหมาะสมของภาพ	4.00	ด
2. ความเหมาะสมของสี	4.40	ดีมาก
3. ความเหมาะสมของตัวอักษร	4.40	ดีมาก
การนำไปใช้		
1. ความน่าสนใจของวิดีโอทัศน์	4.40	ดีมาก
2. ความเหมาะสมของการนำไปเผยแพร่	4.20	ดีมาก
รวม	4.22	ดีมาก

2.3 ผลการทดลองใช้วิดีโอทัศน์เพื่อการเผยแพร่กับบุคคลทั่วไป

จากตารางที่ 5 ผลการประเมินความพึงพอใจในการรับชมวิดีโอทัศน์ของบุคคลทั่วไป พบว่าระดับความพึงพอใจของบุคคลทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.17$) และเมื่อพิจารณาร้อยละของผู้ประเมินความพึงพอใจในแต่ละระดับ พบว่าไม่มีผู้ใดประเมินความพึงพอใจในแต่ละหัวข้อให้อยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุด และหากพิจารณาผลการประเมินแยกเป็นรายข้อ พบว่า

ภาพสื่อความหมายได้ดีที่บุคคลทั่วไปประเมินให้คะแนนในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 23 ระดับดีคิดเป็นร้อยละ 65 ระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 13 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.10 ภาพมองเห็นได้ชัดเจนที่บุคคลทั่วไปประเมินให้คะแนนระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 36 ระดับดีเป็นร้อยละ 60 ระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 3 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.33 ความสวยงามของภาพและกราฟฟิกที่บุคคลทั่วไปประเมินให้คะแนนระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 33 ระดับดีคิดเป็นร้อยละ 46 ระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 20 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.13 เสียงบรรยายชัดเจนเข้าใจง่ายที่บุคคลทั่วไปประเมินให้คะแนนระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 10 ระดับดีคิดเป็นร้อยละ 66 ระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 24 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้อยละ 23 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.86 คนตรีประกอบมีความน่าสนใจที่บุคคลทั่วไปประเมินให้คะแนนระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 53 ระดับดีคิดเป็นร้อยละ 40 ระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 6.66 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.46 วิดีทัศน์มีความน่าสนใจที่บุคคลทั่วไปประเมินให้คะแนนระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 10.00 ระดับดีคิดเป็นร้อยละ 76.66 ระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 13 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.96 วิดีทัศน์นำเสนอเข้าใจง่ายที่บุคคลทั่วไปประเมินให้คะแนนระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 23 ระดับดีคิดเป็นร้อยละ 73 ระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 3 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.20 วิดีทัศน์มีการเรียงลำดับอย่างต่อเนื่องบุคคลทั่วไปประเมินให้คะแนนระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 10 ระดับดีคิดเป็นร้อยละ 83 ระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 6 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.03 ความประทับใจในการชมวิดีโอที่บุคคลทั่วไปประเมินให้คะแนนระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 20 ระดับดีคิดเป็นร้อยละ 80 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.20 ความเหมาะสมของเวลาในการชมวิดีโอและคุณภาพของวิดีโอโดยรวมที่บุคคลทั่วไปประเมินมีระดับคะแนนและค่าเฉลี่ยเท่ากันคือคะแนนระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 33 ระดับดีคิดเป็นร้อยละ 66 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.33 ข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 5

ข้อเสนอแนะจากบุคคลทั่วไป

1. ควรมีดนตรี หรือเสียงธรรมชาติบ้างเพื่อเพิ่มความเข้มข้น ของวิดีโอ
2. ควรมีภาพความผูกพันของคนในชุมชนให้มากกว่านี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 แสดงระดับคะแนนเฉลี่ยและค่าร้อยละการวัดความพึงพอใจในการชมวีดิทัศน์ของบุคคลทั่วไป

หัวข้อการประเมิน	ระดับคะแนน										ค่าเฉลี่ย
	5		4		3		2		1		
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	
1. ภาพสื่อความหมายได้ดี	7	23	19	65	4	13	-	-	-	-	4.10
2. ภาพมองเห็นได้ชัดเจน	5	36	18	60	1	3	-	-	-	-	4.33
3. ความสวยงามของภาพและกราฟฟิก	10	33	14	46	6	20	-	-	-	-	4.13
4. เสียงบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย	3	10	20	66	7	23	-	-	-	-	3.86
5. ดนตรีประกอบมีความน่าสนใจ	16	53	12	40	2	6	-	-	-	-	4.46
6. วีดิทัศน์มีความน่าสนใจ	3	10	23	76	4	13	-	-	-	-	3.96
7. วีดิทัศน์นำเสนอเข้าใจง่าย	7	23	22	73	1	3	-	-	-	-	4.20
8. วีดิทัศน์มีการเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง	3	10	25	83	2	6	-	-	-	-	4.03
9. ความเหมาะสมของเวลาในการชมวีดิทัศน์	10	33	20	66	-	-	-	-	-	-	4.33
10. ความประทับใจในการชมวีดิทัศน์	6	20	24	80	-	-	-	-	-	-	4.20
11. คุณภาพของวีดิทัศน์โดยรวม	10	33	20	66	-	-	-	-	-	-	4.33
	รวม										4.17

วิจารณ์ผลการวิจัย

1. เรื่องความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอโดยรวมยังต้องปรับปรุง เพราะผู้เชี่ยวชาญในด้านการผลิตสื่อได้ให้คะแนนในส่วนนี้ต่ำสุด แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้เนื่องจากการทบทวนวรรณกรรมที่พบว่าช่วงเวลาที่เหมาะสมในการนำเสนอสารคดีควรอยู่ในช่วง 10-15 นาที ดังที่ สุตสวาท เกศบุรมย์ (2530: 176-177) ได้กล่าวไว้

2. จากการเสนอแนะเรื่องการใช้ภาษาและการออกเสียงภาษาอาหรับ จากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เนื่องจากผู้ผลิตวิดีโอทัศนียภาพไม่คุ้นเคยกับภาษาอาหรับ และขาดความรู้ในการออกเสียงภาษาอาหรับให้ถูกต้องจึงเกิดความผิดพลาดในการออกเสียง

3. การประเมินความพึงพอใจในการชมสื่อวิดีโอทัศนียภาพเพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตตีควา ของบุคคลทั่วไป มีคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับดี ผลของการประเมินเรื่องเสียงบรรยายเข้าใจง่ายอยู่ในระดับต่ำสุด เพราะมีการใช้ภาษาอาหรับในวิดีโอทัศนียภาพ ซึ่งเป็นศัพท์เฉพาะทำให้ผู้ประเมินยากที่จะเข้าใจ จึงให้คะแนนในเรื่องเสียงบรรยายออกมาต่ำที่สุด แต่โดยภาพรวมของการประเมินแล้ว ยังอยู่ในระดับดี จึงสามารถนำไปใช้ได้

4. จากการผลิตวิดีโอทัศนียภาพเพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตตีควา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง เนื่องจากวิดีโอทัศนียภาพได้ผ่านการประเมินทั้งจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการผลิตสื่อ และบุคคลทั่วไปแล้ว ผลการประเมินอยู่ในระดับที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ก็เป็นกรนำไปเผยแพร่ให้แก่บุคคลทั่วไป ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

(Conclusions and Recommendations)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาในครั้งนี้ขอเสนอผลการศึกษาเป็น 2 ส่วน คือ 1. กระบวนการและวิธีการผลิต 2. ผลการประเมินสื่อ

1. กระบวนการและวิธีการผลิต ในการผลิตวีดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดีกัว ผู้วิจัยใช้ขั้นตอนในการผลิตหลายขั้นตอน เริ่มจากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้เดินทางไปชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดีกัว เพื่อสอบถามและเก็บข้อมูลจากประธานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร (อาจารย์สมชาย สมานตระกูล) และชาวชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดีกัว ระหว่างการรวบรวมข้อมูลทางผู้วิจัยได้ทำการถ่ายทำวีดิทัศน์ที่ใช้ในการผลิตไว้ หลังจากรวบรวมข้อมูลได้แล้ว จึงถึงขั้นตอนการนำข้อมูลมาเขียนบทวีดิทัศน์ (ภาคผนวก ก) และนำบทวีดิทัศน์ไปให้ประธานศูนย์ฯ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาอีกครั้ง เมื่อได้บทวีดิทัศน์แล้ว จึงทำการถ่ายทำวีดิทัศน์เพิ่มเติมจากที่ได้ถ่ายทำไว้ หลังจากนั้นทำการบันทึกเสียง และตัดต่อภาพ เพื่อให้ได้วีดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดีกัว และให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจเพื่อแก้ไขหลังจากการผลิตวีดิทัศน์

2. ผลการประเมินสื่อ ได้นำวีดิทัศน์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินคุณภาพ ทั้งทางด้านการผลิตสื่อ(ภาคผนวก ง) และด้านเนื้อหา(ภาคผนวก ค) ผลการประเมินพบว่า ด้านเนื้อหามีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.23 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก และด้านการผลิตสื่อ ผลการประเมินมีคะแนนอยู่ที่ 4.22 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก สามารถนำไปทดลองใช้จริงได้ และการประเมินความพึงพอใจในการรับชมวีดิทัศน์ของบุคคลทั่วไป พบว่าในภาพรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยที่ 4.17 ซึ่งเทียบได้กับระดับดี ดังนั้นวีดิทัศน์ชุดนี้จึงเหมาะสมที่จะนำไปใช้เพื่อการเผยแพร่จริงต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการผลิตวีดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดีกัวในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าข้อมูลของชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดีกัว แล้วจึงสู่กระบวนการผลิตเพื่อให้ได้มาซึ่งวีดิทัศน์เพื่อใช้ในการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดีกัว

ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตวิดีโอทัศน

จากการผลิตวิดีโอทัศนเพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตตี๊กว่าได้พบปัญหา คือ

1. ในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยต้องรวบรวมข้อมูล จากประธานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ผู้วิจัยต้องเดินทางไปสอบถามข้อมูลที่เขตหนองจอก หลายครั้งจึงจะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ทำให้ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลนาน
2. ในการเขียนบทวิดีโอทัศนเพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตตี๊กว่า ผู้เขียนบทต้องใช้เวลาในการศึกษา และเวลาในการเขียนบทรวมทั้งการแก้ไขเป็นเวลานานจึงได้วิดีโอทัศนที่สมบูรณ์
3. ผู้วิจัยได้ผลิตวิดีโอทัศนโดยการถ่ายทำก่อนการเขียนบท เมื่อได้บทวิดีโอทัศนที่สมบูรณ์ภาพที่ถ่ายทำไม่เพียงพอและบางภาพก็ไม่ตรงกับวิดีโอทัศน ทำให้ผู้วิจัยต้องทำการถ่ายเพิ่มในระยะเวลาที่จำกัด ทำให้ส่วนของเนื้อหาที่ภาพไม่สมบูรณ์นัก
4. ในการถ่ายทำวิดีโอทัศนต้องอาศัยระยะเวลาที่ชาวชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตตี๊กว่า ทำกิจกรรมจึงสามารถถ่ายทำได้ ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานนาน
5. อุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายทำต้องทำเรื่องเบิกจากภาควิชา ผู้วิจัยไม่ได้มีเป็นของตนเองในบางครั้งจำเป็นต้องรอเบิกเป็นเวลานาน ทำให้การถ่ายทำต้องเลื่อนไป และบางครั้งกล้องที่ได้ไม่ใช่ตัวเดิมซึ่งทำให้ความละเอียดของภาพที่ได้ไม่เท่ากัน ทำให้ต้องนำภาพที่ได้มาทำการปรับแต่งอีกครั้ง

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

จากการศึกษาการผลิตวิดีโอทัศนเพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตตี๊กว่าในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อที่จะเป็นประโยชน์ในการผลิตวิดีโอทัศนที่ดีต่อไป ดังนี้

1. ในการผลิตวิดีโอทัศนสิ่งที่สำคัญ คือ บทวิดีโอทัศนที่สมบูรณ์และมีเนื้อหาครบถ้วน ซึ่งการจะได้บทวิดีโอทัศนที่นั้นผู้เขียนบทจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับเนื้อหาให้ละเอียดถี่ถ้วนที่สุด และทำการตรวจเอกสารให้ดี เมื่อมีบทที่สมบูรณ์ การดำเนินงานขั้นต่อไปก็จะง่ายขึ้นทั้งการถ่ายทำและการตัดต่อ
2. ในการถ่ายทำและการตัดต่อผู้เขียนบท ผู้ถ่ายทำและผู้ทำการตัดต่อจำเป็นต้องมีการประสานกันอย่างดี เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนในการทำงาน และในช่วงเวลาของการตัดต่อซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญผู้เขียนบทควรมาควบคุมการตัดต่อด้วย เพื่อให้ได้ภาพที่ออกมาตรงกับบทมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ควรทำการติดต่อแหล่งข้อมูลที่จะไปทำการถ่ายทำให้ดีกว่าวันเวลาที่จะไปนั้น มีกิจกรรมที่น่าสนใจ เพื่อป้องกันการไปเสียเที่ยว และเพื่อความสะดวกในเรื่องของกำหนดเวลา และความพร้อมของแหล่งข้อมูล

4. การเตรียมตัวในด้านอุปกรณ์การถ่ายทำมีความสำคัญยิ่ง ควรมีการตรวจเช็คอุปกรณ์ทุกครั้งก่อนการถ่ายทำ เพื่อป้องกันการชำรุดของอุปกรณ์เมื่อไปถึงที่ถ่ายทำ ทำให้ไม่สามารถถ่ายทำได้ เพราะความบกพร่องของอุปกรณ์สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

5. ผู้วิจัยควรมีความชำนาญในการผลิตวีดิทัศน์ ทั้งในเรื่องการถ่ายทำ การตัดต่อลำดับภาพ การใช้เทคนิคต่างๆในการผลิตวีดิทัศน์ เพื่อที่จะได้วีดิทัศน์ที่ดีมีคุณภาพ และเสร็จได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2526. **การบริหารสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ชิน คล้ายปาน. 2528. **เทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์**. กรุงเทพมหานคร : คณะอนุกรรมการ
กลุ่ม สื่อทัศนศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.

ณรงค์ สมพงษ์. 2530. **สื่อเพื่องานส่งเสริมเผยแพร่**. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายสื่อการศึกษา
สำนักงาน ส่งเสริมและฝึกอบรม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทศนา เขมณี. 2526. **ผลงานวิจัยโครงการการผลิตและการใช้เทปโทรทัศน์ประกอบการ
ฝึกอบรมกระบวนการกลุ่ม**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพโรจน์ ตีรณนากุล และนิพนธ์ ศุภศรี. 2528. **เทคนิคการผลิตรายการวิดีโอเทปเพื่อ
การศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ยงยุทธ รักษาศรี. 2532. **การผลิตรายการโทรทัศน์**. กรุงเทพมหานคร : อรุณการพิมพ์.

ร่วมศักดิ์ แก้วปลั่ง และอนันต์ธนา อังกินันท์. 2531. **วิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 5).
กรุงเทพมหานคร : อรุณการพิมพ์.

วารินทร์ รัศมีพรหม. 2531. **สื่อการสอนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการสอนร่วมสมัย**.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

วรรณา เจียมทะวงษ์. 2536. **ทักษะพื้นฐานของการผลิตสื่อการสอน**. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอดีเอ็นเอสไตร์.

วสันต์ อดิศักดิ์. 2533. **เทคโนโลยีผลิตสื่อการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิรุฬห์ ลีลาพฤทธิ. 2529. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ศุภีพร วิโรจน์สกุล. 2531. การติดต่อเทปโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2537. การโฆษณาและการส่งเสริมการตลาด. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเอสเอ็ม เซอร์คิสเพรส จำกัด.

สมชาย สมนานตระกูล. 2549. ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญา. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร.

สุชาติ พรหมปัญญา. 2544. "หลักการพื้นฐานการติดต่อและลำดับภาพ". Digital & Multimedia Magazine. (ตุลาคม-พฤศจิกายน 2544).

-----, 2546. "ประเภทการลำดับภาพในการดำเนินเรื่อง". Digital & Multimedia Magazine. (พฤษภาคม-มิถุนายน 2546).

สุดสวาท เกศบุรมย์. 2530. ความคิดเห็นและความต้องการรายการวิดีโอเทปเพื่อการศึกษา ด้าน อาชีพสำหรับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน. ปรินญานินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร กรุงเทพมหานคร.

สุรัชย์ ลิกขาบัณฑิต. 2527. การผลิตวัสดุและเทคโนโลยีการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

-----, 2528. วิทยุและโทรทัศน์การศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุทัศน์ บุรีรักษ์ดี. 2528. **ถ่ายภาพและภาพยนตร์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.

อนันต์ธนา อังกินันท์ และเกื้อกูล ภูมรัตน์. 2532. **สื่อการมวลชนและการประชาสัมพันธ์เพื่อการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.

บทวิดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอนรุตต์กัว

ลำดับที่	ภาพ	บทบรรยาย
1	- โลโกภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล.	เสียงเพลงบรรเลง
2	- ภาพทุ่งนาของชุมชนคอยรุตต์กัว - ภาพแผนที่ Computer Graphic แสดงการย้ายถิ่นฐานจากปัตตานีมายังกรุงเทพฯ - ภาพกิจกรรมในอดีตของชุมชน - ภาพบรรยากาศเก่าๆของหมู่บ้าน	เมื่อราว 140 ปีที่ผ่านมา ณ. พื้นที่แห่งนี้ยังเป็นเพียงป่าชานเมืองเท่านั้น แต่เมื่อครอบครัวของนายอิบรอฮิม และนางชานี บิดิลและ สองสามีภรรยา ที่อพยพถิ่นฐานจากปัตตานี มาพบและเล็งเห็นว่าพื้นที่แห่งนี้อุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การตั้งรกรากเป็นที่อยู่อาศัย จึงได้ลงมือแพ้วถางปรับปรุงพื้นที่เพื่อสร้างที่อยู่อาศัยและทำการเกษตร เมื่อสมาชิกในครอบครัวมากขึ้นและพื้นที่ที่ปรับปรุงแล้วได้เพิ่มจำนวนขึ้นราว 2,000ไร่เศษ ท่านทั้งสองจึงแบ่งพื้นที่ส่วนนี้ให้ลูกหลานได้อาศัยหาเลี้ยงชีพ ประกอบกับมีบุคคลภายนอกย้ายเข้ามาเพิ่มมากขึ้นจนเกิดเป็นหมู่บ้านเรียกว่า “หมู่บ้านลำไทร”
3	- ภาพพื้นเป็นวิวหมู่บ้าน + CG ตัวหนังสือชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตต์กัว	ต่อมาในปีพ.ศ. 2537 เขตหนองจอกได้ยกฐานะขึ้นเป็นชุมชนและใช้ชื่อว่า “ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตต์กัว”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	บทบรรยาย
4	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพคนในชุมชนคอยรู้ดีกว่าทำกิจกรรมร่วมกัน - ภาพการทำกิจกรรมทางศาสนา - ภาพการประกอบอาหาร 	<p>ชาวชุมชนคอยรู้ดีกว่าดำเนินชีวิตด้วยความเรียบง่าย มีความสัมพันธ์กันเฉกเช่นเครือญาติ คนส่วนใหญ่ของชุมชนแห่งนี้มีนับถือศาสนาอิสลามเป็นหลักและปฏิบัติตามคัมภีร์อัลกุรอานอย่างเคร่งครัด การดำเนินชีวิตของผู้คนในชุมชนดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง นิยมประกอบอาหารรับประทานกันเอง ส่วนใหญ่เป็นอาหารพื้นบ้านที่ไม่หรูหราแต่คงไว้ซึ่งคุณค่าทางโภชนาการ</p>
5	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพเด็กที่กำลังประกอบพิธีทางศาสนา - ภาพชาวบ้านกำลังทำกิจกรรมต่าง 	<p>นอกจากนี้ชาวชุมชนยังคอยบ่มเพาะอุปนิสัยให้ชนรุ่นหลังเกิดการเรียนรู้ สืบทอดเจตนารมณ์และวัฒนธรรมของท้องถิ่นเป็นสำคัญ</p>
6	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพบรรยากาศโรงเรียนอิสลามลำไทร - ภาพเด็กกำลังเรียนหนังสือ - ภาพเก่าของโรงเรียนอิสลามลำไทร 	<p>พร้อมกันนี้ยังให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะเล็งเห็นว่าการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาในทุกๆด้านโดยมีโรงเรียนอิสลามลำไทรเป็นสถานที่ที่ให้การศึกษาแก่เยาวชนของชุมชน โรงเรียนอิสลามลำไทรก่อตั้งขึ้นมาโดยชาวบ้านในชุมชนตั้งแต่สมัย พ.ศ. 2479 โดยมีได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ จนปัจจุบันมีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ชุมชนนี้ไม่ได้มีเพียงการศึกษาในระบบเพียงอย่างเดียว ยังได้จัดการศึกษานอกระบบตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึง</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	บทบรรยาย
6		ปริญญาตรี ให้กับผู้ที่สนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเช่นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่างๆที่คอยมาศึกษาหาความรู้โดยใช้ทรัพยากรต่างๆที่มีอยู่ภายในชุมชน
7	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพการแบ่งกลุ่มหมู่บ้าน - ภาพแสดงการแบ่งกลุ่มของหมู่บ้าน - ภาพการประชุมกันของแต่ละกลุ่มบ้าน 	ชุมชนคอยรู้ดีที่มีความมีการแบ่งกลุ่มการบริหารงาน การดูแลภายในชุมชนออกเป็น 12 กลุ่มบ้าน โดยยึดจากเครือญาติ สภาพทางภูมิศาสตร์ ทำเลที่ตั้ง และการรวมตัวกันอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันซึ่งทำหน้าที่คอยดูแลและประสานงานภายในชุมชน
8	- ภาพสัมภาษณ์อาจารย์สมชาย สมนานตระกูล	สัมภาษณ์ อาจารย์ สมชาย สมนานตระกูล
9	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพกิจกรรมของแต่ละกลุ่มอาชีพ - ภาพชาวบ้านกำลังประชุมกันหรือพูดคุยกันในการแก้ปัญหาต่างๆ 	การดำเนินกิจกรรมในโครงการต่างๆของชุมชน ตั้งอยู่บนฐาน 6 กลุ่มอาชีพได้แก่ สัตว์เศรษฐกิจ, คหกรรม, เกษตรกรรม, หัตถกรรม, การค้าและโรงสีข้าว แต่การดำเนินงานในช่วงแรกก็มิได้เรียบง่ายและเป็นระบบอย่างเช่นปัจจุบัน แต่กลับพบกับปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ทำให้สมาชิกในชุมชนต้องร่วมมือกันแก้ปัญหาด้วยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และเกิดเป็นกระบวนการพัฒนา ที่นำมาสู่การกำเนิดของโครงการต่างๆของชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	บทบรรยาย
10	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพโรงเรียนเกษตรทฤษฎีใหม่ ของชุมชน - ภาพเกษตรกรที่อาศัยอยู่กำลัง ทำกิจกรรม 	<p>เช่นโรงเรียนเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ ซึ่งได้จำลองการทำงานเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยจัดให้เกษตรกร 1 ครอบครัวที่ไม่มีพื้นที่ทำกินมาทำการเกษตรและอาศัยอยู่จริงภายในโรงเรียน</p>
11	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพสัมภาษณ์อาจารย์บุญเหลือ เสมียนตระกูล 	<p>สัมภาษณ์อาจารย์บุญเหลือ เสมียนตระกูล</p>
12	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพของศูนย์ บำบัดศูนย์ คน กำลังศึกษาในศูนย์ ภาพกิจกรรม ต่างๆภายในศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร 	<p>โครงการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรเป็นอีกแหล่งของการเรียนรู้ที่เปรียบเสมือนโรงเรียนที่เกษตรกรตลอดจนผู้สนใจทุกคนมีโอกาสเข้ามาแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ร่วมกัน ที่สำคัญศูนย์แห่งนี้ยังมีหน้าที่เป็นศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำแขวงอีกด้วย</p>
13	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพสัมภาษณ์อาจารย์สมชาย เสมียนตระกูล 	<p>สัมภาษณ์ อาจารย์ สมชาย เสมียนตระกูล</p>
14	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพการผลิตไบโอดีเซล - ภาพการศึกษาดูงานของ กระทรวงพลังงาน - ภาพตัวอย่างการใช้พลังงานไบโอดีเซลกับเครื่องยนต์ 	<p>โครงการ bio ดีเซล โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากกระทรวงพลังงานทั้งในด้านทรัพยากรความรู้ ทรัพยากรบุคคลและงบประมาณสนับสนุนประกอบกับความสนใจในการเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ของชาวชุมชนคอยรุดตีกว่า ทำให้มีผลการดำเนินงานเป็นไปด้วยดีจนทำให้ชาวชุมชนคอยรุดตีกว่าสามารถผลิตพลังงานทดแทนขึ้นมาภายในชุมชนได้</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรณีใช้งานเพื่อการศึกษานานาชาติ ไม่อนุญาตให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงเนื้อหา

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	บทบรรยาย
14		แต่น้ำมันไบโอดีเซลที่ผลิตได้ยังคงใช้ได้เพียงเครื่องยนต์ขนาดเล็กเท่านั้น
15	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพบรรยากาศของโรงสีข้าวขณะกำลังสีข้าว - ภาพชาวบ้านกำลังสีข้าว - ภาพรายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องสีข้าว 	<p>โครงการโรงสีข้าวชุมชนเป็นอีกหนึ่งความภาคภูมิใจของชุมชนคอยรดน้ำว่า ชุมชนแห่งนี้สามารถสีข้าวได้เองโดยไม่ต้องพึ่งพาโรงสีภายนอก ถึงจะมีกำลังการผลิตไม่มากเนื่องจากเป็นโรงสีข้าวขนาดเล็ก แต่ก็เพียงพอกับความต้องการของคนในชุมชน ชาวบ้านสามารถนำข้าวที่เกี่ยวข้องได้จากนาของตนมาสีที่โรงสีแห่งนี้ได้ โดยเสียค่าใช้จ่ายไม่มาก เนื่องจากโรงสีแห่งนี้ไม่ได้แสวงหากำไร แต่เป็นสวัสดิการของชาวบ้านในชุมชน</p>
16	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน เช่นการปั่นจักรยาน การเกี่ยวข้าว การละเล่นต่างๆ การทำนา - ภาพนักท่องเที่ยวกำลังสนใจดูกิจกรรมต่างๆ ภาพการท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์ 	<p>กิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นอีกกิจกรรมที่จัดอยู่ในแผนงานโครงการของชุมชน ที่มีส่วนช่วยในการเผยแพร่ความรู้ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน โดยเป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับการทำการเกษตรที่น่าสนใจ เช่น การสาธิตการดำนา การเผยแพร่ความรู้การเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์หงส์ดำ ตลอดจนประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่หาดูได้ยากเช่นการสาธิตการดำนา การเผยแพร่ความรู้การเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์หงส์ดำ ตลอดจนประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่หาดูได้ยาก</p>

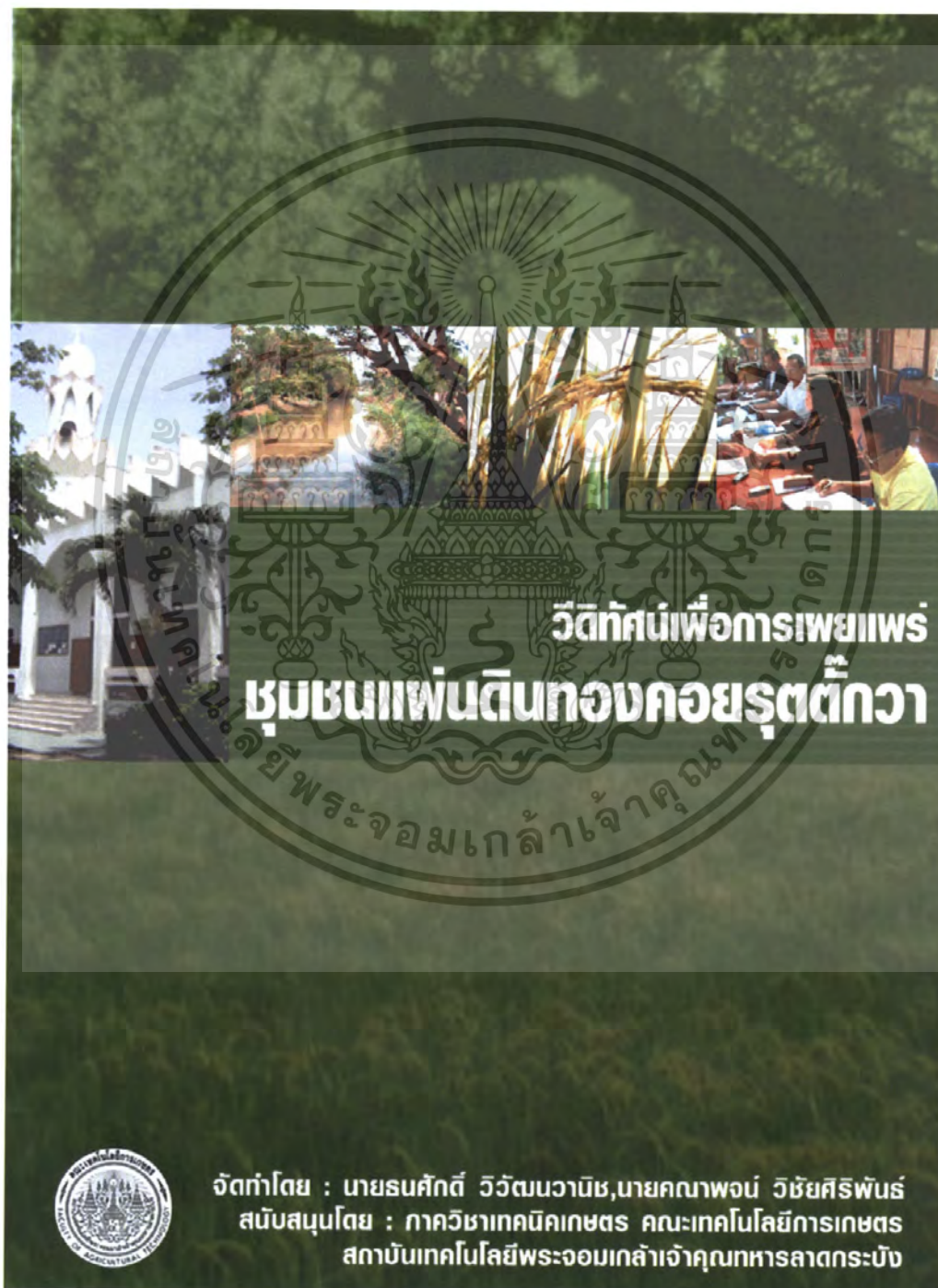
ลำดับที่	ภาพ	บทบรรยาย
16		เช่น เรียนทำขนมอาซูลอ ฯลฯ ซึ่งโครงการนี้จะจัดใน 2 รูปแบบคือการท่องเที่ยวแบบวันเดียวหรือมาเข้าเย็นกลับ และจัดในรูปแบบโฮมสเตย์ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมพื้นบ้านและซึมซับวิถีชีวิตที่พอเพียง
17	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพเรือนพักโฮมสเตย์ - ภาพการการบำบัดน้ำเสียด้วยผักตบชวา - ภาพวิถีธรรมชาติที่สวยงามของชุมชน 	<p>การท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์ นั้นจำเป็นต้องจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เพราะทางชุมชนคำนึงถึงการจัดการสภาพแวดล้อมเป็นสำคัญ น้ำเสียของชุมชนแห่งนี้จะถูกบำบัดด้วยกระบวนการทางธรรมชาติ สีเขียวของต้นไม้ จากสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี จะคอยดูดซับมลพิษ และสร้างความร่มรื่นให้เกิดกับชุมชน ทำให้ชาวชุมชนได้ใกล้ชิดและสัมผัสกับธรรมชาติ ที่จะคอยเสริมสร้างสุขภาพที่ดีให้กับชาวชุมชน</p>
18	<ul style="list-style-type: none"> - ประมวลภาพต่างๆของชุมชน - ภาพชาวชุมชนกับกิจกรรมทางศาสนา - ภาพผู้คนที่มาเยี่ยมเยือนชุมชนคอยรู้ดีดีกว่า - ภาพที่แสดงถึงความสามัคคีของคนในชุมชน 	<p>ชุมชนแห่งนี้สามารถรักษาความสงบสุขไว้ได้ เพราะชาวชุมชนช่วยกันรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีศาสนาเป็นพื้นฐานทางจิตใจ มีการใช้ศาสนาเป็นศูนย์กลาง ใช้ศาสนาเป็นสิ่งที่ก่อสร้างสังคมก่อให้เกิดภูมิคุ้มกันที่สำคัญในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมและพอดี ชุมชนแผ่นดินทองคอยรู้ดีดีกว่า เป็นชุมชนที่มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน ชาวชุมชนอาศัยอยู่กันด้วยความรักและความผูกพัน จนเป็นที่ประจักษ์ของคนที่อยู่ในชุมชน</p>

ลำดับที่	ภาพ	บทบรรยาย
18		และทุกคนในชุมชนต่างช่วยกันสืบทอดและรักษา เจตนารมณ์ของชุมชนไว้อย่างหวงแหน ภาพความ ผูกพัน ความร่วมมือร่วมใจและความสามัคคีของ คนในชุมชน นำมาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน แห่งนี้ จนได้เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของผู้มา เยี่ยมเยือนสืบต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข.
 ปกวิดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองอยุธยา
 ปกหน้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปกหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.

แบบประเมินคุณภาพของวัดทัศนีย์ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
 วัดทัศนีย์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตต์แก้ว
 หมู่ 5 แขวงโคกแฝด

เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

กลุ่มเป้าหมาย ผู้มาศึกษาคูณงานที่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตต์แก้ว หมู่ 5 แขวง โคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ในการผลิตสื่อวัดทัศนีย์

เพื่อเผยแพร่ประวัติความเป็นมา วิถีชีวิต รวมทั้งกิจกรรมที่ดำเนินอยู่ ของชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตต์แก้ว หมู่ 5 แขวง โคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

ความยาวของวัดทัศนีย์ ประมาณ 15 นาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวัดทัศนีย์แล้ว ให้ท่านทำการประเมิน วัดทัศนีย์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตต์แก้ว หมู่ 5 แขวง โคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร แล้วทำเครื่องหมาย

() ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

5 หมายถึง ดีมาก

4 หมายถึง ดี

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง พอใช้

1 หมายถึง ปรับปรุง

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา

อาชีพ.....ตำแหน่ง.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ง.

แบบประเมินคุณภาพของวัดทัศนผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ

วัดทัศนเพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตตักวา

หมู่ 5 แขวงโลกแฝด

เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

กลุ่มเป้าหมาย ผู้มาศึกษาดูงานที่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตตักวา หมู่ 5 แขวง โลกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ในการผลิตสื่อวัดทัศน

เพื่อเผยแพร่ประวัติความเป็นมา วิถีชีวิต รวมทั้งกิจกรรมที่ดำเนินอยู่ ของชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตตักวา หมู่ 5 แขวงโลกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

ความยาวของวัดทัศน ประมาณ 15 นาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวัดทัศนแล้ว ให้ท่านทำการประเมิน วัดทัศนเพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตตักวา หมู่ 5 แขวงโลกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานครแล้วทำเครื่องหมาย

() ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

5 หมายถึง ดีมาก

4 หมายถึง ดี

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง พอใช้

1 หมายถึง ปรับปรุง

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา

อาชีพ.....ตำแหน่ง.....

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ภาพ					
1.ความชัดเจนของภาพ					
2.ความเหมาะสมของภาพในการสื่อ ความหมาย					
3.ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับเสียง					
4.ความเหมาะสมของเทคนิคการถ่ายภาพ					
เสียง					
1.ความชัดเจนของเสียงบรรยาย					
2.จังหวะในการบรรยาย					
3.การบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ					
4.ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ					
5.ความชัดเจนของเสียงดนตรี					
6.ความเหมาะสมของเสียงบรรยายกับดนตรี					
ตัวอักษรและกราฟฟิก					
1.ขนาดของตัวอักษร					
2.สีของตัวอักษร					
3.รูปแบบของตัวอักษร					
4.กราฟฟิกของไตเติ้ลและเครดิต					
การตัดต่อลำดับภาพ					
1.ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ					
2.เทคนิคการตัดต่อภาพ					
3.ความสอดคล้องของภาพกับคำบรรยาย					
เวลา					
1.เวลาในการนำเสนอโดยรวม					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
บรรจุภัณฑ์					
1.ความเหมาะสมของภาพ					
2.ความเหมาะสมของสี					
3.ความเหมาะสมของตัวอักษร					
การนำไปใช้					
1.ความน่าสนใจของวีดิทัศน์					
2.ความเหมาะสมของการนำไปเผยแพร่					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....ขอขอบคุณที่สละเวลาในการกรอกแบบประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก จ.
แบบประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป
วิดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองอยุธยา
หมู่ 5 แขวงโคกแฝด
เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

กลุ่มเป้าหมาย ผู้มาศึกษาดูงานที่ชุมชนแผ่นดินทองอยุธยา หมู่ 5 แขวง โคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ในการผลิตสื่อวิดิทัศน์

เพื่อเผยแพร่ประวัติความเป็นมา วิถีชีวิต รวมทั้งกิจกรรมที่ดำเนินอยู่ ของชุมชนแผ่นดินทองอยุธยา หมู่ 5 แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

ความยาวของวิดิทัศน์ 30 นาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวิดิทัศน์แล้ว ให้ท่านทำการประเมิน วิดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ชุมชนแผ่นดินทองอยุธยา หมู่ 5 แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร แล้วทำเครื่องหมาย () ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

- 5 หมายถึง ดีมาก
- 4 หมายถึง ดี
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 1 หมายถึง ปรับปรุง

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา

อาชีพ.....ตำแหน่ง.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1.ภาพสื่อความหมายได้ดี					
2.ภาพมองเห็นได้ชัดเจน					
3.ความสวยงามของภาพและกราฟิก					
4.เสียงบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย					
5.ดนตรีประกอบมีความน่าสนใจ					
6.วีดิทัศน์มีความน่าสนใจ					
7.วีดิทัศน์นำเสนอเข้าใจง่าย					
8.วีดิทัศน์มีการเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง					
9.ความเหมาะสมของเวลาในการชมวีดิทัศน์					
10.ความประทับใจในการชมวีดิทัศน์					
11.คุณภาพโดยรวมของวีดิทัศน์					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....ขอขอบคุณที่สละเวลาในการกรอกแบบประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้